

Nejčastější způsoby řešení konfliktních situací v mladém manželství

Tereza Kalužíková, Bc.

Diplomová práce
2010

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Ústav pedagogických věd
akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Tereza KALUŽÍKOVÁ**
Studijní program: **N 7501 Pedagogika**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Způsoby řešení nejčastějších konfliktních situací
v mladém manželství**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.
Vymezení pojmů a teoretických východisek z oblasti strategie a řešení konfliktních situací.
Příprava metodiky výzkumné části.
Realizace kvantitativního výzkumu realizovaného formou dotazníkového šetření.
Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.
Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

SANDE, K. Cestou usmíření : Průvodce řešení osobních konfliktů. Praha : Návrat domů, 2004. ISBN 80-7255-091-8.

HOLÁ, L. Mediacce : Způsob řešení mezilidských konfliktů. Praha : Grada Publishing, 2003. ISBN 80-247-0467-6.

POSPÍŠIL, M. Řešení konfliktů a stresů. Plzeň : M. Pospíšil, 2007. ISBN 978-80-903529-1-1.

PLAMÍNEK, J. Řešení konfliktů a umění rozhodovat. Praha : Argo, 1994. ISBN 80-85794-14-4.

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Pavel Opatrný

Ústav pedagogických věd

Datum zadání diplomové práce:

14. ledna 2010

Termín odevzdání diplomové práce:

30. dubna 2010

Ve Zlíně dne 14. ledna 2010

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
děkan

Mgr. Soňa Vávrová, Ph.D.
vedoucí katedry

Toto prohlášení nevkládějte do pevné ani kroužkové vazby DP !!!
Do vazby DP vložte prohlášení, které je umístěno na internetových stránkách www.fhs.utb.cz
– Studium - Diplomanti

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 15.1.2010

Valentína Turova
.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užívat či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlíží k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem mé diplomové práce je nastínit co je to konflikt, příčiny konfliktů, vývoj a dělení konfliktů, způsoby řešení a jednání v konfliktech. Dále se chci zaměřit na problematiku manželství jako takového. Dále bych ráda objasnila s touto kapitolou i vývěr partnera pro manželství a funkci manželské poradny. V závěru teoretické části se zaměřuje na hlavní důvody konfliktů v mladém manželství, desatero úspěšné hádky a roli osobnosti v konfliktu.

V praktické části se pokusím vyzkoumat jaký je nejčastější důvod pro vznik konfliktu a jakým způsobem je mladí manželé řeší. Také se pokusím objasnit, zda existuje nějaký rozdíl v řešení konfliktů u mužů a u žen v mladém manželství. A zda se muži a ženy v mladém manželství liší v důvodech vzniku konfliktních situací.

Klíčová slova: konflikty, konfliktní situace, způsoby řešení konfliktů, manželství

ABSTRACT

The aim of my thesis is to outline what is a conflict, the causes of conflict, development and subdivision of conflict, ways of resolving conflicts and negotiations. Furthermore, I want to focus on issues such as marriage itself. I would also like to clarify with this chapter selection of a partner for marriage as well as marriage counseling office. Conclusion of the theoretical part focuses on the main reasons for conflict in a young marriage, the ten successful fights and the role of personalities in conflict.

The practical part will try to discover what is the most common reason for the conflict and how the young couple settled the conflict. I also, try to clarify whether there is any difference in resolving conflicts among men and women in young marriages. And whether men and women in young marriages have a different reasons for the emergence of conflict situations.

Keywords: conflict, conflict situations, methods of conflict resolution, marriage

Chci poděkovat všem, kteří se podíleli na vzniku této práce a pomohli mi získat patřičné informace. Především děkuji mému vedoucímu práce PhDr. Pavlu Opatrnému, za vedení, cenné rady a náměty při zpracování diplomové práce.

Dále bych ráda poděkovala paní Šimečkové, která mi poskytla spoustu zajímavých knih o manželství a konfliktech a všem lidem, kteří vyplnili dotazník.

„Nejsou to řetězy, co drží manželství pohromadě, ale naopak tisíce slabounkých nitek projevů úcty a lásky v každodenním životě.“

Simone Signoret

„Manželé by se měli naučit tvořivě zvládat konflikty tak jako se naučili milovat se.“

Ann Lauders

„Dnes nás nepřekvapí nic víc, než šťastné manželství.“

Oskar Wilde

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 ČLOVĚK A KONFLIKTY	13
1.1 CO JE TO KONFLIKT	13
1.2 PŘÍČINY KONFLIKTŮ	13
1.2.1 Příčiny a vyvolávací faktory problémů	14
1.3 VÝVOJ KONFLIKTU	15
1.4 DĚLENÍ KONFLIKTŮ	16
1.4.1 Dělení konfliktů podle Holé (2003)	17
• Dělení konfliktů podle počtu zúčastněných osob.....	17
• Dělení konfliktů podle psychologické charakteristiky střetávajících se tendencí	17
• Dělení konfliktů podle dalších používaných kategorií.....	18
1.5 ZPŮSOBY ŘEŠENÍ KONFLIKTU.....	18
1.5.1 Pasivita	18
1.5.2 Delegace	18
1.5.3 Náhoda	19
1.5.4 Mediace a facilitace.....	19
1.5.5 Vyjednávání a projednávání	19
1.5.6 Násilí	20
1.5.7 Jak řešit konflikt podle Matějkové.....	20
1.6 JEDNÁNÍ V KONFLIKTECH	20
2 MANŽELSTVÍ	22
2.1 CO JE TO MANŽELSTVÍ	22
2.2 VÝBĚR PARTNERA PRO MANŽELSTVÍ	22
2.2.1 Teorie volby partnera	22
2.3 FUNKCE MANŽELSKÉ PORADNY	24
2.3.1 Kdy je vhodné navštívit manželskou poradnu?.....	24
3 KONFLIKTY V MANŽELSTVÍ	25
3.1 HLAVNÍ DŮVODY KONFLIKTŮ V MANŽELSTVÍ	25
3.2 DESATERO ÚSPĚŠNÉ MANŽELSKÉ HÁDKY	28
3.2 ROLE OSOBNOSTI V KONFLIKTU	29
II PRAKTICKÁ ČÁST	34
4 VÝZKUM	35

4.1	CÍL VÝZKUMU	35
4.2	VÝZKUMNÉ METODY	35
4.3	ORGANIZACE VÝZKUMU A ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ DAT.....	36
4.4	ANALÝZA A INTERPRETACE DAT.....	37
5	VÝSLEDKY VÝZKUMU	38
5.1	VÝSLEDKY DOTAZNÍKU URČENÉHO MLADÝM MANŽELŮM.....	38
5.1.1	První část dotazníku A).....	40
5.1.2	Shrnutí výsledků dotazníku části A)	50
5.1.3	Druhá část dotazníku B).....	51
5.1.4	Shrnutí výsledků dotazníku části B.....	61
	ZÁVĚR	62
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	63
	SEZNAM TABULEK.....	65
	SEZNAM PŘÍLOH.....	67

ÚVOD

Konflikty nás obklopují všude, kam se jen hneme, je prakticky nemožné se jim vyhnout. Každý den je pro nás připravena spousta konfliktních situací, které již řešíme prakticky nevědomky. Díky konfliktům si dokážeme vyjasnit naše cíle, postoje, tužby a postavení. A právě proto mě téma konfliktů velmi zaujalo. Ráda bych hlouběji porozuměla danému tématu mezilidských konfliktů. Jak se rodí, řeší, jak jsou chápány.

Téma mé diplomové práce mi umožňuje zaměřit svou pozornost plně konfliktům a konfliktním situacím a způsobům jejich řešení. Zabývám se konkrétně nejčastějšími konflikty u mladých manželů a jejich způsobem řešení. V době vysoké rozvodovosti v mladém věku manželů se mi téma zdá aktuální a vhodně zvolené.

Při psaní své diplomové práce jsem vycházela i ze svých praktických zkušeností při výkonu sociálního terénního pracovníka, kde konfliktní situace u mladých manželů řeším prakticky každý den.

Cesta k pochopení daného tématu vede nejprve získáním vhledu do konfliktních situací. Porozumění je prvním krokem na cestě k jejich zvládnutí, nalezení způsobů řešení a stejně tak i k jejich ovládnutí a předcházení jim. Jsou konflikty nutně tragédií? Nemusí tomu tak vždy být, pokud nahlédneme do jejich problematiky. Můžeme se naučit jim porozumět, předcházet jim, či je tvořivě řešit.

V první kapitole teoretické části diplomové práce se budu věnovat konfliktům jako takovým. Chtěla bych nastínit jejich příčiny, vývoj, dělení, způsoby řešení konfliktů a jednání v konfliktech. V druhé kapitole bych se ráda pozastavila nad tématem manželství. Ráda bych nastínila co je to manželství, výběr partnera pro manželství a funkci manželské poradny. Ve třetí kapitole se věnuji konfliktům v mladém manželství. Hlavním důvodům konfliktům, desateru manželské hádky, a rolím osobnosti v konfliktu.

Má teoretická část v první kapitole obsahuje způsob zpracování výzkumu. Cíl výzkumu, výzkumné metody, organizace výzkumu a způsob zpracování dat a analýza a interpretace dat. V druhé kapitole se setkáte s výsledky výzkumu. Zde uvádím vypracování první části dotazníku A, poté shrnutí výsledků. Dále vypracování druhé části dotazníku B a opět shrnutí výsledků.

Byla bych ráda, kdyby má diplomová práce mohla posloužit jako vhled do problematiky konfliktních situací. Jen vhodným způsobem řešení se můžeme radovat z dobře vyřešeného konfliktu, který nám nakonec může přinést i hodně užitečného.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ČLOVĚK A KONFLIKTY

Zkuste si představit svět bez konfliktů. Aniž bychom si to uvědomovali, člověk se denně s konflikty setkává. Jsou pro nás v normálním životě stejně tak běžné, jako třeba spánek nebo jídlo. Jen se zamyslete nad svým běžným dnem a spočítejte, kolikrát jste vy nebo vaše okolí museli, třeba i nevědomky nějaký menší konflikt řešit. Jaká byla příčina a jak jste se zachovali a poradili si?

Při slovu konflikt, si každý hned představí něco špatného, nepříjemnou situaci nebo nepříjemný pocit. Ale konflikty mohou také přinášet spoustu pozitivního. Pokud jej však umíme řešit tak, aby nám byly přínosem.

Pojďme se nyní seznámit podle mého názoru s nejdůležitějšími informacemi o konfliktech.

1.1 Co je to konflikt

„Slovo „konflikt“ je latinského původu (*conflictus, us, m. – srážka*). Toto slovo, které v češtině tak zdomácnělo, se skládá ze dvou částí: předpony (*noc*) a hlavní části, jádra. Jádro slova konflikt odkazuje k slovesu *fligo, ere*. U zmíněného slovesa můžeme odlišit jeho základní, věcný, prvotní, konkrétní význam a jeho význam odvozený. Prvotní význam tohoto slovesa je: udeřit, uhodit. Odtud viz I podstatné jméno *flictus, us, m. – náraz, úder*“ (Křivohlavý, 2002, s. 7).

Konflikt znamená střetnutí dvou nebo více zcela nebo do určité míry navzájem se vylučujících či protichůdných snah, sil a tendencí (Křivohlavý, 2002).

1.2 Příčiny konfliktů

„Pro zvládání konfliktů je zásadně důležité, kde leží jejich příčina. I když je možné hodně udělat zvládáním symptomů a důsledků konfliktů, řešení vycházející od příčin je z pochopitelných důvodů nejužitečnější. Ambicí mnohých řešitelů a konzultantů je navíc pomáhat nejen s řešením konfliktů, ale působit tak, aby stejný konflikt ve stejném prostředí již v budoucnu nemohl vzniknout jinak než na popud a pod kontrolou účastníků. I v takovém případě nezbyvá nic jiného než zasahovat na úrovni příčin a ovlivňovat vlastnosti prostředí,

ve kterém lidé žijí a pracují, nebo učit lidi konflikty rozpoznávat, kontrolovat a zvládat“ (Plamínek, 2006, s. 63).

Plamínek (2006) se zabýval od roku 1991 strukturou konfliktů. Dle jejich příčin mělo zhruba 45% hlavní příčinu ve střetu věcných zájmů. To znamená, že bylo možné je řešit racionálně jako problémy, byť obvykle po nezbytné depersonifikaci. Dalších 35% konfliktů mělo hlavní příčinu v oblasti mezilidských vztahů a 20% mělo problém s mezilidskou komunikací. Jde tedy o typické spory, které měly věcné jádro a sloužily jen jako krystalizační jádro vztahových distinkcí, obvykle doprovázených komunikačními poruchami.

Plamínek (2006) však tvrdí, že čísla v procentech se vyvíjejí v čase. Je zde viditelný nárůst konfliktů s věcnou podstatou. Z 40% je jich dnes kolem 50% (údaj 45% se vztahuje k celému monitorovanému období). Rozdíl a posun by mohl souviset s celkovou vyšší informovaností lidí o konfliktech a jejich příčinách. A také s tím, že dovednosti v komunikaci, vztazích a řešení konfliktů se v populaci sice pomalu a toporně, ale přece jen zlepšují. To znamená, že zhruba polovina konfliktů, které vyžadují profesionální asistenci, má klíč k řešení v budování vztahů a podpoře komunikace mezi lidmi.

„To že mnohé spory kolem nás nemají věcnou podstatu, by nás tedy nemělo překvapovat a při jejich zvládnutí bychom se takovým zjištěním neměli nechat zaskočit (Plamínek, 2006, s. 65).“

1.2.1 Příčiny a vyvolávací faktory problémů

Novák (2006) uvádí příčiny a mnohdy i vyvolávací faktory problémů:

- **Osobnostní rysy a jejich kompatibilita:** Každý jsme nějaký, a ne vždy lze tento osobnostní svéráz dostatečně sladit. Lidé mohou mít vzájemně neřešitelné konflikty (Novák, 2007).
- **Očekávání od partnerského vztahu:** Očekávání, že bude společný život „procházka růžovou zahradou“ je už samo o sobě vyvolavatelem konfliktu. Dobrá „růžová zahrada“ je extrém. Dále je důležité pochopit, že zdaleka ne každý vztah dokáže uspokojit očekávání opory, podpory v rozvoji zájmů, klidného (eventuálně dobrodružného) života, materiálního zabezpečení, života s dětmi ve velké rodině apod. Poté následují další očekávání ke škodě věci. Očekávání mohou být realistic-

ká i nerealistická. Problém spočívá v tom, že ani realistická očekávání nemusí být v konkrétním vztahu splnitelná (Novák, 2006).

- **Vývoj vztahu v čase:** „Přesto, že kupříkladu první (po 5-7 letech) i druhá (po 15-20 letech) manželská krize bývá někdy zpochybňována, existuje. Vztah se mnohdy bolestivě transformuje k vyšší zralosti. Hádky mohou doprovázet každou vývojovou změnu“ (Novák, 2006, s. 32).
- **Instrumentální složky soužití:** Rodinné hospodaření, volný čas, představa o pracovní angažovanosti a kariéře každého z dvojice, výchova dětí, rodiče, sex...
- **Vliv z vnějšku, a to rodinné i mimo rodinné:** Rodiče, kolegové, přátelé, rodinní příslušníci apod.
- **Vlivy vnitřní z dynamiky vztahu:** Tento typ „hádek na kvadrát“ je sycen křivdou ať již domnělou nebo skutečnou. Křivda může vyplynout z čehokoliv vně i uvnitř partnerského prostoru. Ukřivděný se snaží dospět k rovnováze odreagováním křivdy, to znamená útokem na druhého. Ten si to nenechá líbit a obrazně na hrubý pytel dá hrubou záplatu. Reaguje ještě silněji než jeho protějšek předtím. Ani ten si to ovšem nenechá líbit. Reakce se násobí. Z původního nedorozumění může vzniknout závažná v manželství pramenní mimo jiné ze snadného vzniku posléze těžko zastavitelné reakce vyplývající z hádek na kvadrát“ (Novák, 2007, s. 32-33).

1.3 Vývoj konfliktu

„Vývoj běžných konfliktů mezi lidmi má určité fáze, v nichž konflikt vzniká, sílí a vrcholí a zase se tlumí a zaniká. Pochopitelně je dobré umět fáze rozpoznávat a nasazovat do nich vhodné preventivní a interventní nástroje, jak konfliktu předcházet nebo jej regulovat“ (Plamínek, 2009, s 31).

Plamínek (2009) tvrdí, že ze stavu klidu, tedy oné neustále obnovované rovnováhy se začínají před vypuknutím konfliktu obvykle objevovat **varovné příznaky**. Ty se mohou, pokud zůstanou nepovšimnuty, vyvinout ve stále přítomné **odlišnosti**. Konflikt je stále ještě možné řešit jako problém, ale právě v této fázi obvykle poměrně rychle získává vztahovou dimenzi a stává se sporem.

Dle Plamínka (2009) věcné problémy jsou personifikovány, interakce nabývají charakteru „kdo z koho“, což je náročné a nemůže to trvat věčně. Právě proto má **polarita** tendenci přerůst v separaci nebo v destrukci. Ve fázi **separace** spolu účastníci konfliktů přerušují kontakty. Tak definitivně opouštíme svět porušené stability, tedy krize. Pokud spolu účastníci konfliktů nemusí žít nebo pracovat, může být separace konečným stadiem vývoje konfliktu, avšak jestliže spolu mají něco vytvářet, konflikt se může vyvíjet vyhocením do **destrukce**. Destrukce může systém zlikvidovat, nebo nezpůsobí-li kolaps systému, postupně může přejít přes rozvoj únavových symptomů fáze **vyčerpání**. Příznivější možností vývoje separační fáze je zkratka obcházející destruktivní fázi a mířící přímo od separace k vyčerpání. Neřešený konflikt, nezpůsobí-li zhroucení systému, pak přechází do fáze latence. Ta může pod léčivým účinkem času vrátit do stavu klidu a stability. Zajímavostí je, že v systémech ve kterých prošly konflikty a jejichž výsledkem byla „remíza“, mohou být stabilnější než ty, ve kterých konflikt nikdy nepropukl.

1.4 Dělení konfliktů

„V každém uspořádání, třídění jevů do skupin podle podstatných a shodných znaků spatřujeme důležitý nástroj našeho poznání. Každá klasifikace má však jen omezené možnosti. Reálné konfliktní situace se málokdy vyskytují v čisté podobě (např. jen jako konflikt názorů)“ (Holá, 2003, s. 10).

Většinou mají konflikty smíšený a složitý průběh, v němž se uplatňují různé faktory psychologického a sociálního života a prostředí (Holá, 2003).

Jako Holá (2003) dále dodává, mezi jednotlivými druhy je možný přechod (např. párový konflikt se může rozšířit do skupinového, pracovní konflikt zasáhne rodinné prostředí).

1.4.1 Dělení konfliktů podle Holé (2003)

Holá (2003) uvádí, že je mnoho způsobů konfliktů. Nejčastěji se však setkáváme s rozdělením konfliktů podle:

- a) Počtu zúčastněných osob,
- b) Psychologické charakteristiky střetávajících se tendencí,
- c) Dalších používaných kategorií“

- **Dělení konfliktů podle počtu zúčastněných osob**

- **Intrapsychické (intrapersonální) konflikty** - Vnitřní, osobní konflikty jedince.
- **Interpersonální konflikty** - Konflikty mezi dvěma osobami (někdy se také používá termínu párové nebo dyadické konflikty).
- **Skupinové konflikty** - Vznikající uvnitř skupiny, včetně případu konfliktu jedince s vlastní skupinou.
- **Meziskupinové konflikty** - Probíhající mezi dvěma a více skupinami, včetně případu konfliktu jedince s cizí skupinou.

- **Dělení konfliktů podle psychologické charakteristiky střetávajících se tendencí**

- **Konflikty představ** - Pokud se střetnou prvky našeho vnímání, zdrojem konfliktů mohou být rozdílné schopnosti získávat, uchovávat a vybavovat si představy.
- **Konflikty názorů** - Názor je hodnocení nějaké skutečnosti. Ke konfliktu názorů dvou lidí dojde tehdy, když mají různé výchozí informace, hodnotí na základě různých kritérií a zcela odlišně si vysvětlují pozorovanou skutečnost
- **Konflikt postojů** - Vzniká jako střed odlišných tendencí v jednání a obsahuje kladné nebo záporné hodnocení. Zpravidla končí ustáleným způsobem jednání
- **Konflikt zájmů** – Pokud dojde ke střetu snah lidí, usilujících o uspokojení svých představ jedná s o konflikt zájmů.

- **Dělení konfliktů podle dalších používaných kategorií**
- **Předmět sporu** - Ovlivňuje účastníky i způsob jejich jednání.
„Jedná se např. o konflikty manželské, rodičovské, rodinné, pracovní, zdravotní, politické, obchodní, náboženské, rasové, mezinárodní aj.“ (Holá, 2003, s. 13).
- **Podle věku** – Jde např. o konflikty dětské, dospívání, dospělosti či stáří. Každé období lidského vývoje je charakteristické jistými konflikty.
- **Generační konflikty** – Generační konflikty jsou postaveny na konfrontaci názorů a nároků starší a nově nastupující generace a kromě biologických vlivů se v nich uplatňuje i škála sociálně psychologických, kulturních a ekonomických motivů a cílů

1.5 Způsoby řešení konfliktu

Nyní již víme jak konflikty rozlišit, tak se pojdme zaměřit na nejčastější způsoby řešení konfliktů.

1.5.1 Pasivita

„Některé konflikty je možné řešit nečinností. Všichni víme, že mnohé věci, které včera vypadaly důležitě, mohou být dnes okrajové a zítra zapomenuty“ (Plamínek, 2006, s. 26).

1.5.2 Delegace

Konflikty můžeme také delegovat, tedy svěřit někomu jinému (Plamínek, 2006).

„Tak činíme vždy, když se obracíme kupříkladu na soud, na experta nebo na nadřízeného. I v tomto případě nekontrolujeme ani proces, ani výsledek, takového řešení. Vezmeme-li jako příklad soudní řešení sporu mezi dvěma stranami, pak proces řešení je dán zákony a nadřízenými a jeho výkon je v rukou advokátů a soudců. Podobně je tomu i s výsledkem řešení, tedy s rozsudkem. Ne nadarmo se říká, že s rozsudkem soudu bývá nespokojeno minimálně 50% účastníků řízení“ (Plamínek, 2006, s. 26-27).

1.5.3 Náhoda

Konflikt lze vyřešit i náhodou volbou. Tento způsob řešení se liší od předchozích především tím, že kontrolujeme (pochopitelně spolu s protistranou) proces řešení. Rozhodujeme například o tom, jak bude náhodná volba probíhat a kdy bude znám výsledek řešení (Plamínek, 2006).

„Výsledek řešení je už ovšem mimo kontrolu protivných stran – o něm rozhoduje náhoda. Strany konfliktu vlastně „delegovaly“ rozhodnutí na náhodu. Výhodou náhodného řešení je jeho rychlost a v zásadě nenapadnutelná spravedlnost“ (Plamínek, 2006, s. 27).

1.5.4 Mediace a facilitace

Jde o přímé jednání mezi stranami konfliktu se zapojením neutrálních odborníků na procesy řešení konfliktů (Plamínek, 2006).

„Mediace je alternativní metoda řešení konfliktů, která využívá přítomnost prostředníka neboli mediátora. Mediátor je odborník na efektivní vyjednávání, který napomáhá stranám konfliktu dospět k urovnání sporu a nalézt vzájemně přijatelné řešení dané situace“ (Riskin, 1996, s. 7).

„Jeho úkolem je řídit proces jednání, které zohledňují zájmy obou stran. Mediátor podporuje schopnosti účastníků urovnat konflikt vlastními silami, jeho úkolem není daný problém posuzovat či hodnotit, ani rozhodovat o konkrétní podobě řešení“ (Riskin, 1996, s. 7).

Pokud má řešený konflikt povahu sporu, mluvíme o mediaci, jde-li o problém, příslušný proces bývá označován jako facilitace. Mediátor, vzhledem k přítomnosti člověčiny v konfliktu mívá větší práva určovat proces řešení, kdežto facilitátor často vhodný postup spíše jen nabízí a usnadňuje“ (Plamínek, 2006, s. 28).

1.5.5 Vyjednávání a projednávání

Jde o ideální způsob jednání. Strany kontrolují proces a výsledek řešení, jehož podstatou je opět přímá komunikace mezi nimi (Plamínek, 2006).

„Mezi vyjednáváním a projednáváním je tedy stejný vztah jako mezi mediací a facilitací“ (Plamínek, 2006, s. 28).

1.5.6 Násilí

„Protistrany do jisté míry rozhodují o procesu „řešení“ kdežto na jeho výsledek mívají obvykle jen omezený vliv. Ve slušné společnosti řešitelů konfliktů je násilí (fyzické i psychické) považováno za zapovězené a násilně dosažené výsledky za nelegitimní. Pro legitimní řešení konfliktu vlastně existují především dvě zásadní omezení a obě se týkají právě násilí:“ (Plamínek, 2006, s. 28)

Dle Plamínka (2006)

1. Způsob řešení nesmí být násilné. Výsledku musí být dosaženo mírumilovnou cestou a všichni účastníci s ním musí svobodně souhlasit.
2. Výsledek řešení nemůže být násilným a nesmí poškodit nikoho, kdo se řešení nezúčastnil.

1.5.7 Jak řešit konflikt podle Matějkové

Matějková (2007) uvádí, že rozhodneme - li se konfliktem zabývat, měli bychom nastolit pozitivní atmosféru. Dát najevo, že si partnera vážíme. Začít bychom měli mluvit nejprve o sobě a měli bychom se vyhnout zevšeobecňování. Důležité je soustředit se vždy na dané téma a být konkrétní. Vyhnout se urážkám či svému emocionálnímu doprovodu konfliktu. Neměli bychom být sarkastičtí, neargumentovat minulostí, ale měli bychom aktivně partnerovi naslouchat, klást otevřené otázky a také se aktivně ptát, co si partner myslí a co na to říká. Pokud nesouhlasíme s partnerem, měli bychom se vyhnout tvrzení, že máme absolutní pravdu. Měli bychom navrhnout různé způsoby řešení situace. A na závěr bychom měli všechno shrnout.

1.6 Jednání v konfliktech

„Konflikt mezi lidmi je takový, jaký si jej uděláte. To lidé rozhodují, zda vzplane s plnou parádou a dostane podobu emotivního sporu nebo zda zůstane v racionálních mezích a bude řešen jako věcný problém“ (Plamínek, 2009, s. 39).

Plamínek (2009) shrnul poznámky o tom, jak se na konflikt dívat, abychom jej zvládlis co nejméně potížemi.

- **Zvažujte, co chcete a můžete mít pod kontrolou**

Je spousta možných metod řešení konfliktů. Stabilnější jsou taková řešení, při nichž vzniká dohoda, a obě strany konfliktu spolupracují a spolurozhodují.

- **Způsob řešení přizpůsobte povaze a zralosti konfliktu**

Čím více se problém vyhrocuje, tím více vyžaduje zásahy neutrálních expertů.

- **Konfliktům se nevyhýbejte, aktivně je řešte**

Konflikty jsou přirozené, patří k vývoji nemá smysl je přehlížet.

- **Místo boje hledejte syntézu nebo koexistenci**

Je dobré vybírat pozitivní obsah z konfliktních variant a vytvářet syntézy nebo je dobré se alespoň pokusit o mírovou koexistenci variant.

- **Všechny řešení stojí za zvážení a promyšlení**

Je dobré, aby obě dvě strany konfliktu mohly neomezeně mluvit a přemýšlet. Žádné návrhy ani myšlenky nesmí být předem vylučovány.

- **Dávejte přednost řešením, která neobsahují násilí**

Jsou vyloučena řešení, která obsahují nebo poškozují třetí stranu.

2 MANŽELSTVÍ

„Manželská láska je láskou běžných dnů, i když všední dny v sobě zpočátku mají něco svátečního, ale to se postupem času přece jen vytrácí. Láska vnáší do všedních dnů svátečnost, ale zároveň se čím dál víc všedností sytí. Láska mezi zralými, duševně vyspělými lidmi je zdrojem radosti, ale přináší i ztráty. Mizí pocit nedosaženého cíle, ztrácí se kouzlo nevyřčeného, chuť „zakázaného ovoce“, neopakovatelnost i výjimečnost šťastných minut setkání“ (Encyklopedie, 1989, s. 11).

Manželství staví člověka do nové životní situace, kde už není předmětem všestranné péče ani osamělcem, ale je částí nového systému „my“ a záleží na něm, jaký bude další společný život“ (Encyklopedie, 1989, s. 13).

2.1 Co je to manželství

Geist (2002) uvádí, že pro manželství neexistuje adekvátní vymezení.

„Velmi obecně a se značnou licencí lze říci, že je sociálně sankciovaným institucionalizovaným sexuálním vztahem dvou nebo více jedinců zpravidla opačného pohlaví, obvykle s úmyslem založit rodinu, mít děti“ (Geist, 2002, s. 211).

„Vstupem do manželství získávají v řadě sociálních útvarů oba partneři nový sociální status, který je spojován s pohlavní i sociální zralostí“ (Geist, 2002, s. 211).

2.2 Výběr partnera pro manželství

Matějková uvádí (2007) výběr partnera podle St. Kratochvíla.

Výběr partnera podle St. Kratochvíla:

- V 1. fázi jde o přitažlivost ve vzhledu a chování.
- Ve 2. fázi volby partnera zvažujeme podobnosti hodnot, zájmů, životního stylu.
- Ve 3. fázi zvažujeme kompatibilitnost rolí.

2.2.1 Teorie volby partnera

Matějková (2007) uvádí šest teorií volby partnera.

- **Duplikační teorie rodičovského principu (Budy)**

„Tato teorie má základ v psychoanalýze. Při volbě partnera se musí člověk vzdát rodiče opačného pohlaví jako sexuálního partnera, což se vždy úplně nepodaří. To vede k tendenci hledat si podobného partnera jako je rodič“ (Matějková 2007, s. 31).

- **Duplikační sourozenecký princip (Toman)**

„Tato teorie vychází z pořadí narození partnerů. Při volbě partnera máme tendenci opakovat vztahy z dětství. Žena, která je narozena jako prvorozená, bude mít spokojenější vztah s mužem, který je narozený jako druhorozený a má starší sestru“ (Matějková, 2007, s. 31).

- **Teorie komplementarity potřeb (Winch)**

„Tato teorie naopak předpokládá, že se přitahují protikladní partneři. V tomto případě partner, který je dominantní, bude vyhledávat poddajného partnera“ (Matějková, 2007, s. 31).

- **Teorie výměny**

„Podle této teorie závisí volba partnera na osobnostních plusech a mínusech. Partner, kterého si volím, není sice myšlenkově nadaný, ale je úspěšný podnikatel, což je vlastnost, kterou obdivuji, a zároveň naplní potřebu finančního zabezpečení rodiny. On ode mne neočekává finanční přínos do rodiny, ale naopak hledá partnerku, která zaopatří rodinu svou péčí a pozorností“ (Matějková, 2007, s. 31).

- **Teorie návratu domů**

„Podle této teorie vyhledáváme emocionální situace, které jsme prožili v dětství, bez ohledu na to, zda tyto prožitky byly pozitivní či negativní. Naše mysl má tendenci stavět rovnítko mezi jakoukoliv asociací, kterou máme o domově, a tím, jak by se měla vypadat láska. Jestliže v našem domově vládla chaos, rodič byl např. alkoholik, pak přesto, že jsme dětství v tomto prostředí šťastné neměli, máme tendenci stavět si rovnítko mezi domov a lásku. V budoucnu máme tendenci volit si vztahy dle pravidla láska a chaos, alkohol. Budeme si tak volit partnery, kteří neumí vytvořit harmonické prostředí a mají potíže se závislostí, přestože se nám s nimi bude velmi obtížně žít“ (Matějková, 2007, s. 32).

- **Teorie dokončování neuzavřených emocionálních situací z dětství (de Angelis)**

Naše podvědomá mysl se snaží dokončit neuzavřené emocionální zkušenosti z dětství tím, že nás přivede k volbě partnera, s nímž budeme opakovaně prožívat dramata svého dětství. Pokud jsme od rodiče nedostávali v dětství dostatek přijetí a porozumění, máme tendenci

volit si partnera, který nám též neposkytuje dostatečné přijetí. Místo, abychom z tohoto vztahu odešli, stále se snažíme si tuto pozornost zasloužit tím, že budeme lepší a lepší. Pokud se na svého rodiče hněváme, najdeme si sice takového partnera milého a pozorného, ale budeme ho pravděpodobně odmítat a stavět ho do pozice, ve které si nás musí opakovaně udobřovat a zasluhovat.

2.3 Funkce manželské poradny

Manželská poradna má velice důležitou emoční podporu. Vstřícným vyslechnutím, spojeným s předáváním minima rad a zkušeností směřuje k stabilizaci či zkvalitnění manželství či obdobného partnerského vztahu. V době minulé byla návštěva manželské poradny prakticky nepřijatelná. Současná doba je manželským poradnám mnohem otevřenější. V poslední době stoupá trend řešit konflikty za pomoci třetí osoby nebo odborníků. Věřím, že pokud si člověk nebude jistý a pokusí se udělat první krok k vyřešení stávajícího problému touto cestou, bude mu to jen ku prospěchu.

2.3.1 Kdy je vhodné navštívit manželskou poradnu?

„Pokud hádky zabírají ve vztahu příliš velký prostor, je dost pravděpodobné, že mezi partnery je nějaký hlubší problém, který vznikl někdy v historii jejich vztahu. Téma hádky je pak pouhým symptomem, který jim brání uvědomit si, co se mezi nimi ve skutečnosti odehrává“ (Vidal - Graf, 2007, s. 97).

Vidal – Graf (2007) uvádí, že spousta párů si dokáže pomoci samo, avšak pokud to tak není, je vhodné vyhledat pomoc zvenčí. Terapeut může pomoci s vyjasněním konfliktu do nejmenšího detailu a pomáhá partnerům pochopit, proč se jim doposud nepomohlo problémem vyřešit.

3 KONFLIKTY V MANŽELSTVÍ

Konflikty se objevují v každém manželství. Mylné jsou představy mladých párů, které vstupují do manželského svazku s tím, že se právě jim problémy vyhnou. Říká se, že je dobré znát své protivníky proto, abychom se s nimi naučili bojovat. To samé platí i o konfliktech v manželství. Myslím si, že pokud by se s nimi naučili lidé pracovat, nemusela by řada manželství končit rozvodem. Ráda bych Vás seznámila s nejčastějšími konflikty, se kterými se mohou mladá manželství setkat.

3.1 Hlavní důvody konfliktů v manželství

S konflikty se setkáváme dnes a denně. Pojďme se společně podívat, jak je tomu u konfliktů v mladém manželství?

„Partnerské konflikty vynikají tím, že vina na nich nebývá jednostranná. Podíl mívají oba partneři a nezřídka i celý tým dalších osob a okolností. Často lze mluvit o souběhu okolností, které se společně s osobnostní specifikou obou partnerů podílejí na vzniku sporů (Novák, 2007, s. 19)“.

„Hlavní konflikty vznikají při sžívání se, vzájemném přizpůsobování dvou nepodobných lidí, při velmi těžkém vytváření systému „my“ z dvou různých „já“ (Encyklopedie, 1989, s. 36).“

V manželství nastává přechod od zamilovanosti k lásce, kdy se lidé postupně začínají vidět bez růžových brýlí. Tedy vidí se takoví, jací jsou ve skutečnosti. Často také dochází k boji o moc v rodině, která často souvisí s emancipací ženy nebo zde mají vliv osobnostní rysy aktérů „boje“ (Encyklopedie, 1989).

Pro muže bývá typické, že se snaží zjistit viníky a ty tvrdě postihnout. Na vlastní podíl viny rádi zapomínají a také si jej neradi připouští. Pro ženy je důležitější dojít po sporu k usmíření, než příčiny konfliktu vyřešit. Obě pohlaví se však vzácně shodují v jednom, a to že zlost a napětí z konfliktu je přechází, pokud nejsou spolu (Novák, 2007).

„Naopak bývá posilováno, konzervováno, dopováno, tvořivě rozvíjeno a doplňováno, pokud partneři spolu setrvávají. „Být spolu“, eventuálně opak, zde chápeme v prvoplánovém slova smyslu, tedy být fyzicky přítomen na dosah“ (Novák, 2007, s. 20).

Stává se, že v partnerských vztazích klesá ochota vycházet si vstříc, stejně tak se zmenšuje i tendence potlačovat vlastní chyby a ukázat se v co nejlepším světle (Encyklopedie, 1989).

„Svůj podíl zde může mít i fyzická únava a různá omezení komplikující trávení volného času“ (Encyklopedie, 1989, s. 37).

3.1.1 Příčiny konfliktů v manželství

- **Osobnostní rysy a jejich kompatibilita:** Velmi volně řečeno – každý jsme nějaký, a ne vždy lze tento osobnostní svéráz dostatečně sladit. Lidé mohou mít vzájemně neřešitelné konflikty (Novák, 2007).

- **Očekávání od partnerského vztahu:** „Stačí očekávat ornamentní „procházku růžovou zahradou“ a o konflikty je postaráno prostě proto, že společný život takový být ani nemůže. Dobrá růžová zahrada“ je extrém. Zdaleka ne každý vztah ovšem dokáže uspokojit očekávání opory, podpory v rozvoji zájmů, klidného (eventuálně dobrodružného) života, materiálního zabezpečení, života s dětmi ve velké rodině. Jindy je dominantní očekávání naplněno namátkou – vymanil jsem se z původní rodiny, narodilo se dítě, takže nejsem bezdětná, vdala jsem se dřív než sestra- a ukazuje se, že jde jen o první krok. Ty další ke škodě věcí nenásledují. Jsou očekávání realistická i nerealistická. Problém spočívá také v tom, že ani realistická očekávání nemusí být v konkrétním vztahu splnitelná“ (Novák, 2007, s. 32).

- **Vývoj vztahu v čase:** „Přesto, že kupříkladu první (po 5-7 letech) i druhá (po 15-20 letech) manželská krize bývá někdy zpochybňována, existuje. Vztah se mnohdy bolestivě transformuje k vyšší zralosti. Hádky mohou doprovázet každou vývojovou změnu“ (Novák, 2007, s. 32).

- **Instrumentální složky soužití:** „Rodinné hospodaření, volný čas, představa o pracovní angažovanosti a kariéře každého z dvojice, výchova dětí, sex...“ (Novák, 2007, s. 32).

- **Vliv z vnějšku, a to rodinné i mimo rodinné:** Např. starostlivá a ochranná maminka poněkud rozmazleného jedináčka reprezentuje vliv rodiny (Novák, 2007).

- **Vlivy vnitřní z dynamiky vztahu:** „Tento typ „hádek na kvadrát“ je sycen křivdou ať již domnělou nebo skutečnou. Křivda může vyplýnout z čehokoliv vně i uvnitř partnerského prostoru. Ukřivděný se snaží dospět k rovnováze odreagováním křivdy, to znamená útokem na druhého. Ten si to nenechá líbit a obrazně na hrubý pytel dá hrubou záplatu. Reaguje ještě silněji než jeho protějšek předtím. Ani ten si to ovšem nenechá líbit. Reakce se nás-

bí. Z původního nedorozumění může vzniknout závažná záležitost s trestně právní dohrou. Varování před vyřikáváním konfliktů v manželství pramenní mimo jiné ze snadného vzniku posléze těžko zastavitelné reakce vyplývající z hádek na kvadrát“ (Novák, 2007, s. 32-33).

3.1.2 Specifika důvodů hádek

„Hádky většiny párů se omezují na několik stále stejných námětů. Každý pár má svůj vlastní systém. Jsou určité problémy, u kterých je předem jasné, že dojde ke střetu, naopak u jiných konflikt nikdy nevznikne“ (Vidal-Graf, 2007, s. 19).

Podle Vidal-Graf (2007) zde patří:

- Péče o domácnost

Jak všechny tyto úkoly rozdělit mezi partnery? V oblasti péče o domácnost narážíme například na problém rozdílných představ o čistotě a pořádku.

- Peníze

Role peněz je v naší konzumní společnosti velmi významná. Nedostatek peněz je prožíváno velmi bolestně. Hádky ohledně peněz se většinou točí kolem otázky, jak se má s financemi zacházet. Partneři si také mohou navzájem vyčítat, že málo vydělávají, že nemají peníze nebo že dost nepřispívají na domácnost.

- Děti

Když se narodí první dítě, každý z partnerů se musí naučit nové roli rodiče. Partneři se musí shodnout na tom, jak budou společně děti vychovávat. Každá situace se však může stát důvodem ke sporu.

- Sexualita

Je třeba se připravit na to, že se sexualita u párů, které jsou spolu delší dobu nevyhnutelně vyvíjí. Neznamená to, že bude stále méně uspokojící, ale že se prostě změní. Prakticky všechny zmiňované spory o sexualitě se točí kolem frekvence styků a intenzity touhy.

- Původní rodina

Místo, jaké původní rodiny v životě zaujímají, je třeba vždycky vymezit. Během času se však proměňuje a potřeba vztahu s původní rodinou není třeba v období líbánek jako v době, když jsou děti malé.

Je potřeba se od původní rodiny oprostít, ale nezavrhnout ji.

- Volný čas

Volný čas tráví partneři společně nebo každý sám. Mohou vznikat spory o tom, kolik času věnovat televizi, novinám, internetu apod. Partneři se mohou začít hádat, pokud jeden z nich bude čemukoliv z širokého repertoáru věnovat víc ze svého volna než ten druhý.

Dokonce se stává, že jeden z partnerů vnímá oblíbenou činnost toho druhého jako svou konkurenci!

Ve všech těchto uvedených situacích je třeba vyjednávat tak, aby se pár shodl, jak se v této oblasti rozhodne. Pro některé páry je to snadné, zatímco u jiných to vyvolá velké hádky.

3.2 Desatero úspěšné manželské hádky

Novák (2006) uvádí deset rad, jak vést hádku tak, aby došlo k vyjasnění a pochopení se a aby účel hádky byl ku prospěchu obou zúčastněných.

1. Počítejte s tím, že druhým lidem sdělujeme informace nejen slovy, ale i mimoslovně. Např. pohledy, gesty, výrazem. To, co řekneme, není rozhodně vše, co sdělíme.
2. Za nejdůležitější sdělení je považováno to, co uděláme, provedeme, uskutečníme. Ne to, co řekneme.
3. Způsob, jakým řekneme to, co řekneme, je velmi důležitý a dotváří naše sdělení. Není tedy pravdou, že nezáleží na tom, jak řekneme, co řekneme.
4. Sdělování je komplexním jevem. Zahrnuje nejen to, co bychom měli dělat a nedělat. Ukazuje se, že toho, kdo nemá co skutečně hodnotného sdělit, ani sebedokonalější zvládnutí řečnického umění nezachrání. Zdá se tedy falešná představa, že umění mluvit je všeobecné.

5. Naše myšlení je mozaikovitě, útržkovitě, není přesně fungujícím počítačem. Zdá se, že falešná je představa, že člověk přesně říká to, co si myslí.
6. Dříve než něco řekneme, posluchač má svoji představu o tom, co mu asi řekneme. Selektivně vybírá, co vnímá, z toho, co mu říkáme. Mylná je představa, že slyší přesně to, co mu říkáme.
7. Slova jsou jenom slova a nerozhodují o tom, zda se domluvíme nebo ne. O tom rozhoduje vzájemné vyladění, atmosféra, snaha obou se domluvit atd. Není pravda, že se musíme domluvit, pokud užíváme stejných slov.
8. 8. Sdělujeme nejen holá fakta, ale třeba i mimoslovními projevy svůj postoj k faktům. Zdá se, že přesvědčení, že sdělujeme jen holá fakta a zcela nestranné informace, je falešné.
9. 9. Každým sdělením sledujeme určitý cíl. Tento cíl nemusí být příjemcem sdělení odhaleno, odkryt a pochopen. Příjemce může vše vnímat naprosto opačně, než to bylo myšleno. Nepřesná je představa odpovídající rovnici „komunikace = věcné sdělování“.
10. Platí rčení: „Slovo snadno vypustíš, ale párem volů jej nedostaneš zpět. Mýlí se ten, kdo soudí, že při mluvení vlastně o nic závažného nejde. Slovo může píchnout, popíchnout i zranit“ (Novák, 2006, s. 49-50).

3.2 Role osobnosti v konfliktu

Co je to osobnost?

„Co je to osobnost? V češtině máme celou řadu slov, kterými vyjadřujeme různě široké a odlišně zaměřené pojetí člověka jako individua, tj. nedílné jednoty (společenského prvku atp.). Výrazem osoba rozumíme souhrn psychických i fyzických vlastností (osobních charakteristik) vztahujících se k určitému člověku. Výrazem osobitosti pak rozumíme jeho individuální zvláštnost, jeho výraznou odlišnost od jiných lidí. Osobnost pak v běžném životě vyjadřuje takové pojetí člověka, které není hodnotově neutrální. Osobnost je „někdo““ (Křivohlavý, 2002, s. 81).

„Sociologie se na osobnost dívá jako na průsečík společenských sil a vztahů. Pro etiku je osobnost subjektem práv a povinností. Pro právní vědy je osobnost subjektem práv a povinností“ (Křivohlavý, 2002, s. 82).

Psychologie ponechává stranou etické hodnocení daného člověka jako „pána něčoho, ale v první řadě jí jde o vystižení struktury dynamiky daného individua jako jedinečného, neopakovatelného jedince lidské společnosti“ (Křivohlavý, 2002).

3.3.1 Konflikty mužů a konflikty žen

„Rozdíly mezi lidmi v pohlaví jsou tak samozřejmé a přirozené, že se přímo nabízejí ke studiu“ (Křivohlavý, 2002, s. 84).

Podle Křivohlavého (2002) je jednoznačně vyšší úroveň spolupráce je u mužů.

„Jeden z nejrozsáhlejších pokusů, který se zabýval problematikou odlišnosti mužů a žen v řešení mezilidských modelových konfliktů, doslova rozvířil dosud klidnou hladinu práce sociálních psychologů. Rozvířil ji svým jednoznačným a fakty velice bohatě podepřeným zjištěním. Nešlo o zjištění náhodné a nahodilé – právě naopak. Šlo o rozsáhlý projekt pokusu, který počítal s velkým počtem pokusných osob. Tuto práci prováděl A. Rapoportem v laboratoři M. H. R. I. V Ann Arbor, na Michiganské univerzitě (Křivohlavý, 2002, s. 84).“

Křivohlavý (2002) popisuje, že vztahy jsou daleko složitější vázaností rozhodnutí na řadu okolností, situačních podmínek, strategických komplexů apod.

„Určité podmínky jsou pro ženy velice nepříznivé. Jiné jsou jim naopak příznivější. Je dobré znát, co jim působí těžkosti a co naopak usnadňuje jejich příklon ke kooperaci“ (Křivohlavý, 2002, s. 86).

Dle Křivohlavého (2002) odpovědi muže a odpověď ženy se liší pravděpodobně tím, že muži a ženy odlišně reagují na totéž partnerovo rozhodnutí.

„Muži např. odpovídali celkově častěji kooperativní volbou na předcházející kooperativní volbu partnera než na soupeřivě na soupeřivou volbu partnera. Spíše se dali strhnout projevem spolupráce, než projevem soupeření z druhé strany“ (Křivohlavý, 2002, s. 86).

„U žen tomu bylo právě naopak. Ženy odpovídaly soupeřivou volbou na předcházející soupeřivý projev své partnerky než kooperativní volbou na předcházející spolupráci“ (Křivohlavý, 2002, s. 86).

„Muži zřejmě daleko spíše než ženy jsou nakloněny k tomu nejprve se s druhým „poprat“ a pak s ním spolupracovat. Zdá se, že nekooperativní projev v prvním kroku vyvede daleko spíše „z míry“ ženu než muže. Na druhé straně je ale též pravdou, že kooperativní projev druhé strany má na ženu daleko výraznější vliv než na muže“ (Křivohlavý, 2002, s. 86).

„U žen je veliké nebezpečí, že upadnou do oboustranné „pasti“ vzájemné nekooperace. U mužů je naopak značná naděje, že upadnou do „pasti“ oboustranné kooperace“ (Křivohlavý, 2002, s. 87).

Dále Křivohlavý (2002) uvádí, že muž spíše přitáhne muže ke spolupráci nežli žena ženu. Se soupeřením je tomu naopak, tedy že žena spíše přitáhne ženu k soupeření než muž muže. A dále že ženy mají větší výdrž v podávání ruky ke „spolupráci“ než muži. Ti však naopak mají menší výdrž v „trucování“ a bránění se kooperaci než ženy.

3.3.2 Konflikty lidí s různými rysy osobnosti

„Termín rys osobnosti je v psychologii osobnosti běžný. Podle Guilforda se jím rozumí jakýkoliv rozlišitelný, relativně konstantní, tj. do značné míry i trvalý způsob, jímž se jeden člověk liší od druhého. Rozsah jednání, kterého se rys týká, může být různý. Příkladem rysu veliké šíře může být postoj k určité ideji, k určitému sociálnímu dění, k určitému způsobu jednání s lidmi či sebevědomí člověka. Osobnost člověka je pak psychologicky definována jako unikátní vzor rysů“ (Křivohlavý, 2002, s. 91).

Křivohlavý (2002) uvádí, že Morton Deutsch provedl experiment, kde použil konfliktních situací, které předkládal 55 pokusným osobám celkem dvakrát. Jednou byla pokusná osoba v roli účastníka, který volil jako první v dané sérii. Ve druhém pokusu volila tato osoba jako druhá, a to odpověď na kooperativní projev partnera. První volbu nazval volbou důvěry, druhou volbou nedůvěry. Ve druhém pokusu nazval první volbu projevem důvěryhodnosti, druhou nedůvěryhodnosti. Přehled o

chování pokusných osob v modelových konfliktních situacích ve vztahu k údajům, které byly změřeny tzv. F-škálou.

„Osoby s vysokými hodnotami F-škály (autoritářství) dosáhly nejčastěji charakteristiky nedůvěry a nedůvěryhodnosti. Naopak lidé s nízkými hodnotami F-škály se nejčastěji projevovali jako důvěryhodní a důvěřující. Ukázalo se, že lidé, kteří jsou sami důvěryhodní, důvěřují i druhým lidem a naopak“ (Křivohlavý, 2002, s. 93).

„Ti lidé, kteří se při osobnostním vyšetření přikláněli k preferenci altruismu, volili v konfliktní situaci častěji kooperaci než ti, kteří se přikláněli k egoistickému postoji. Pokusné osoby s výrazným rysem egoismu (s nízkými hodnotami N) a lidé stroze „úřední“ s nízkými hodnotami F volí v konfliktech velice výrazně nekooperaci“ (Křivohlavý, 2002, s. 94).

„Ti lidé, u nichž bylo škálou důvěry zjištěno, že druhým lidem dosti výrazně důvěřují, volili daleko kooperativněji než ti, u nichž byl tento rys velice slabý“ (Křivohlavý, 2002, s. 94).

3.3.3 Konflikty lidí u spojení dvou různých osobností dle Vidal – Graf

Podle Vidal-Graf (2007) bude hádka mezi partnery záviset na tom, jaké vznikne spojení dvou různých osobností.

Existuje mnoho různých kombinací:

- **Cholerik se necholerikem**

To je ze statistického hlediska nejčastější kombinace.

„V takovém páru je to neustále jeden z partnerů, který projevuje hněv a nespokojenost. Druhý zase neustále napětí vyrovnává, dává najevo klid a umírněnost“ (Vidal – Graf, 2007, s. 70).

„Když necholerik nevědomky potlačí projev hněvu, začne se často chovat odtahitě, ironicky nebo se snaží druhého šikanovat. Cholerik také nevědomky přejímá energii tohoto potlačeného hněvu. Protože projevovat hněv mu nečiní potíže, rozčílí se vlastně místo svého partnera a za něj“ (Vidal – Graf, 2007, s. 71).

- **Dva cholerici**

Vidal – Graf (2007) uvádí, že je tato kombinace nejvíc vyčerpávající ze všech. Ale zato je vzájemný vztah takových partnerů velmi intenzivní!

Nehrozí zde, že by se nashromáždilo napětí, avšak je tu riziko, že hněv jednoho vyvolává a přiživuje hněv druhého z partnerů a je daleko těžší se vyhnout násilí, minimálně na verbální úrovni.

- **Dva necholerici**

Vidal – Graf (2007) uvádí, že jde o nejvzácnější a také neklidnější kombinaci. Ovšem po delší době v takovém vztahu hrozí nuda. Pár v podstatě nemůže existovat bez konfliktů a vyhýbat se jim je pro vztah velmi riskantní. Pokud to nehrozí přímo jeho chování, může to přinejmenším narušovat jeho kvalitu. Důležité je podotknout, že ti, kdo neprojevují své emoce, především hněv, se často stávají specialisty na transformovanou agresivitu.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 VÝZKUM

4.1 Cíl výzkumu

Cílem mého výzkumu bylo zjistit, co patří mezi nejobvyklejší konflikty v mladém manželství, zda se nějak liší pohled na konfliktní situace z pohledu muže a z pohledu ženy. Zároveň jsem si dala za cíl zjistit, jak při vzniklých konfliktních situacích mladí manželé jednají. Opět mě zajímá, zda existuje nějaký rozdíl mezi řešením konfliktní situace u mužů a u žen.

Výsledky výzkumu mi budou nápomocny i při mé současné práci sociálního terénního pracovníka, kde se rovněž zaměřuji na mladé rodiny.

Hlavní výzkumnou otázkou na kterou hledám odpověď, je:

1. Jaké jsou nejčastější konfliktní situace v mladém manželství a jakým způsobem je mladí manželé řeší?

Dílní otázky:

1. Jaký je nejčastější vyvolavatel konfliktních situací v mladém manželství u mužů?
2. Jaký je nejčastější vyvolavatel konfliktních situací v mladém manželství u žen?
3. Jakým způsobem nejčastěji řeší konfliktní situace v mladém manželství muži?
4. Jakým způsobem nejčastěji řeší konfliktní situace v mladém manželství ženy?

4.2 Výzkumné metody

4.1.1.1.1 Zvolila jsem metodu dotazníkového šetření, která je jednou ze základních metod pedagogického výzkumu. Tuto metodu jsem si zvolila záměrně, jelikož mi přišla přehledná a srozumitelná. Výhodou této metody je, že nabízí anonymitu respondentů a tudíž se respondenti nemusí obávat odpovídat tak, jak co cítí. V dotazníku jsem využila Likertovy pěti faktorové škály, na které měli dotazovaní možnost vyjádřit míru svého souhlasu či nesouhlasu s uvedenými výroky. Otázky do dotazníku jsem zvolila dle knihy Vidal – Graf, kde se poukazuje na nejběžnější konflikty v manželství. Také mi byla inspirací kniha 100 tajemství

uspokojivých vztahů, autor Niven. Vypracovala jsem dotazník tak, aby obsahoval dvě části A, B. První část A obsahovala 10 otázek a týkala nejčastějšího důvodu konfliktů. Druhá část B obsahovala také 10 otázek a týkala se toho, jakým způsobem jsou konflikty řešeny. Dotazník jsem rozdala 70 mužům a 70 ženám, kteří splňovali mé podmínky pro vyplnění dotazníku. Tj. Ohraničení věku 25-35 let a to že jsou ve svazku manželském. Výzkumný vzorek jsem získala plánovaným výběrem dvěma možnými způsoby. Tedy přímým rozdělením dotazníků, kdy dotazníky byly rozděleny v Centru pro rodinu Zlín, kam dochází řada mladých manželů. Dále jsem své dotazníky rozeslala po emailu všem známým, o kterých vím, že jsou již sezdáni. Dotazníky jsem rozdala i ve firmě Okno Holden, kde pracují ve většině případů mladí lidé. Z dotazníků se mi vrátilo 35 mužských odpovědí a 50 ženských odpovědí. Proto jsem opět rozdala a obeslala dalších 15 dotazníků pouze mužům. Vytvořil se mi tak použitelný vzorek 50 mužů a 50 žen.

4.3 Organizace výzkumu a způsob zpracování dat

V první A části dotazníku mladí manželé odpovídali na otázky, které popisovaly deset možných variant situací, které mohou vyvolat konflikt. Ke každé otázce byly přiřazeny odpovědi pomocí Likertovy pěti faktorové škály. Tedy odpovědi **ano, spíše ano, nevím, spíše ne, ne**.

Dotazovaní měli odpovědět podle toho, jak kterou situaci cítí. A která odpověď je jim nejbližší.

To samé bylo v druhé B části dotazníku. Zde však byly otázky zaměřeny na způsoby řešení vzniklých konfliktů. Opět se odpovídalo pomocí Likertovy pěti faktorové škály.

Získaná data jsem zpracovala podle jednotlivých otázek do tabulek. V tabulkách jsou uvedeny získaná data v reálných číslech, tedy v absolutní četnosti. Dále je tabulka doplněna o relativní četnost v %. Pro přehlednost uvádím ke každé tabulce sloupcový graf. Následně přikládám slovní hodnocení, ve kterém se vyjadřuji k získaným informacím a veškeré údaje shrnuji. Na závěr každé části dotazníku A i B přikládám celkové zhodnocení a shrnutí výzkumu.

4.4 Analýza a interpretace dat

Hlavní částí výzkumu je shrnutí výsledků z dotazníků a následné vyhodnocení.

Každá otázka z dotazníku má vždy svou vlastní tabulku, ve které jsou data uvedena. Uvádím zde data jak v absolutní četnosti, tak i v relativní četnosti. Následně pro přehled uvádím sloupcové grafické znázornění získaných dat a také slovní hodnocení a shrnutí získaných poznatků. Za A částí dotazníku a B části dotazníku vždy uvádím shrnutí výsledků výzkumu, kde se dovíme, jak reagovali muži, ženy a mladí manželé dohromady.

5 VÝSLEDKY VÝZKUMU

5.1 Výsledky dotazníku určeného mladým manželům

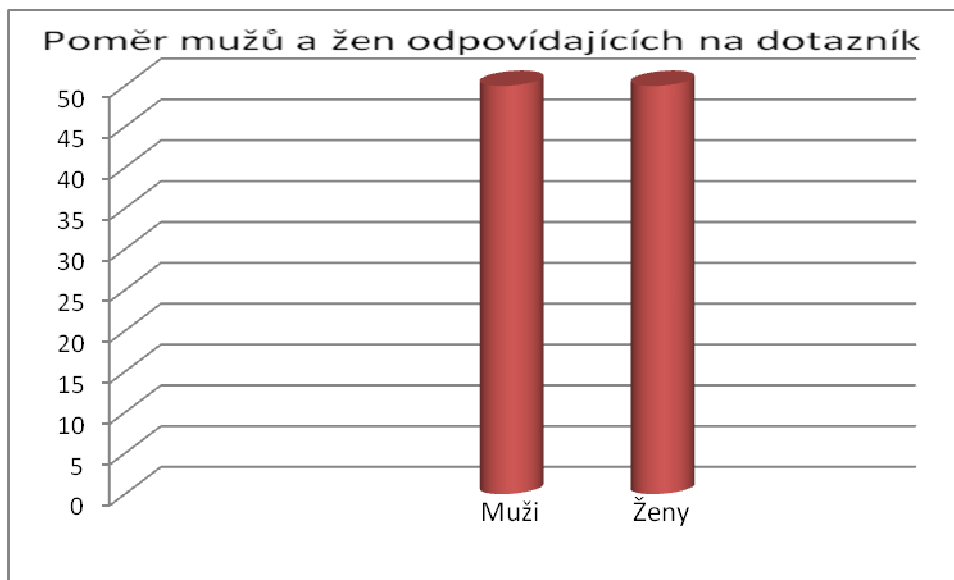
V první A části dotazníku mladí manželé odpovídali na otázky, které popisovaly deset možných variant situací, které mohou vyvolat konflikt. Ke každé otázce byly přiřazeny odpovědi pomocí Likertovy škály. Tedy odpovědi **ano, spíše ano, nevím, spíše ne, ne**.

Dotazovaní měli odpovědět podle toho, jak kterou situaci cítí. Odpovědělo 50 mužů a 50 žen z celkového počtu 140 rozdaných dotazníků.

Tabulka č. 1 Pohlaví dotazovaných

<i>Pohlaví dotazovaných</i>		
Počet odpovědí v číslech		v %
Muži	50	50%
Ženy	50	50%

Graf č. 1 Poměr mužů a žen odpovídajících na dotazník

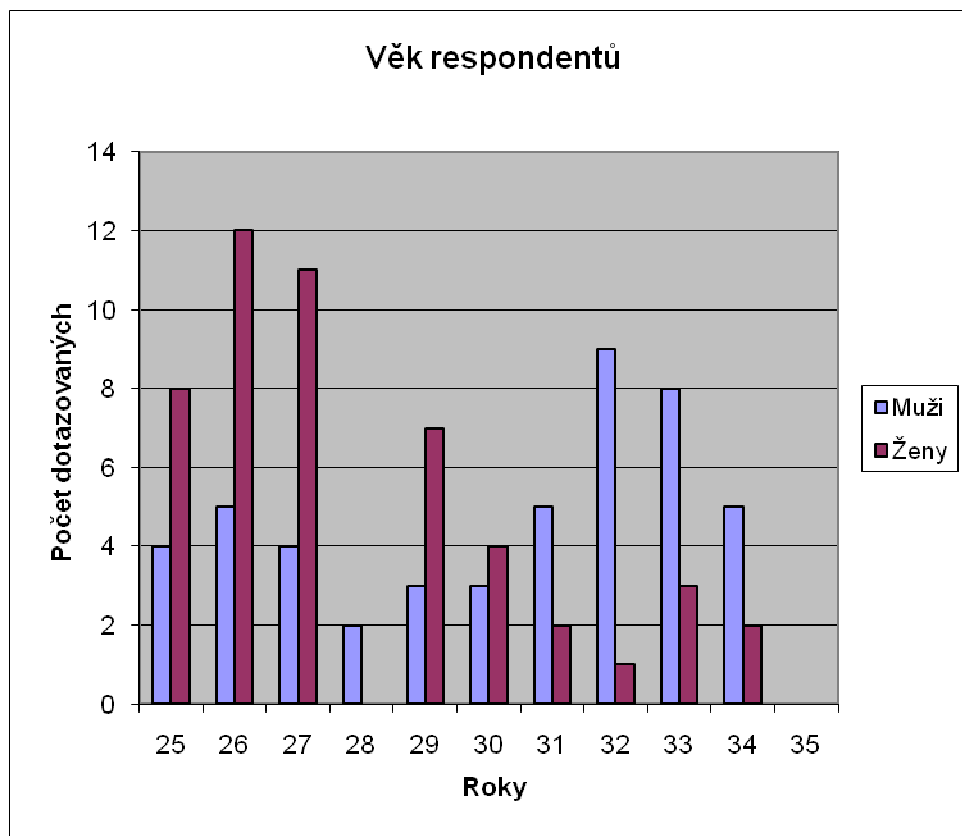

Výzkumného šetření se zúčastnilo 50 mužů a 50 žen, tedy 50% mužů a 50% žen. Na všechny otázky bylo odpovězeno, berme tedy, že v následujících odpovědích vždy odpovídal stejný počet respondentů ve stejném poměru 50 ku 50.

Tabulka č. 2 Věk respondentů a jejich průměrný věk

Věk respondentů				
Roky	Počet M	Počet Ž	Celkový průměr	
25	4	8	Muži	Ženy
26	5	12	28,96	27,86
27	4	11		
28	2	0		
29	3	7		
30	3	4		
31	5	2		
32	9	1		
33	8	3		
34	5	2		
35	0	0		

Graf č. 2 Věk respondentů

Svůj věk uvedl každý dotazovaný. Průměrný věk dotazovaných mužů činil 28,96. Průměrný věk dotazovaných žen činil 27,86 let.

Nejčastěji byli dotazováni muži ve věku 32 let. Nejméně naopak muži ve věku 35 let. U žen byly nejčastěji dotazované ženy ve věku 26 let a nejméně ve dvou případech, tedy ve věku 28 let.

5.1.1 První část dotazníku A)

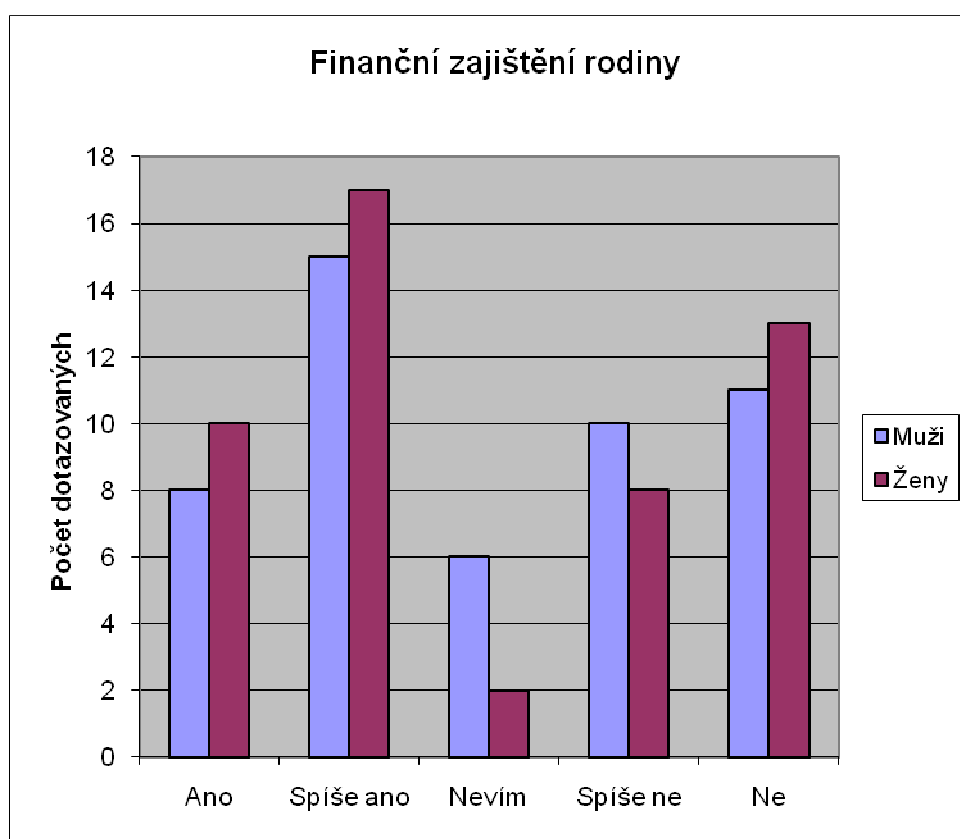
Co je nejčastějším důvodem konfliktů ve vaší manželství?

Otázka č. 1. Finanční zajištění rodiny

Tabulka č. 3 Finanční zajištění rodiny

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	8	10	18	16%	20%	18%
Spíše ano	15	17	32	30%	34%	32%
Nevím	6	2	8	12%	4%	8%
Spíše ne	10	8	18	10%	16%	18%
Ne	11	13	24	22%	26%	24%

Graf č. 3 Finanční zajištění rodiny

První otázka z první části dotazníku se zabývala otázkou finančního zajištění rodiny. Působí finanční zajištění konflikty a problémy v mladém manželství. Četnost odpovědí u mužů převládá u odpovědi spíše ano. Zde bylo odpovězeno v 15 případech což činí 30 %

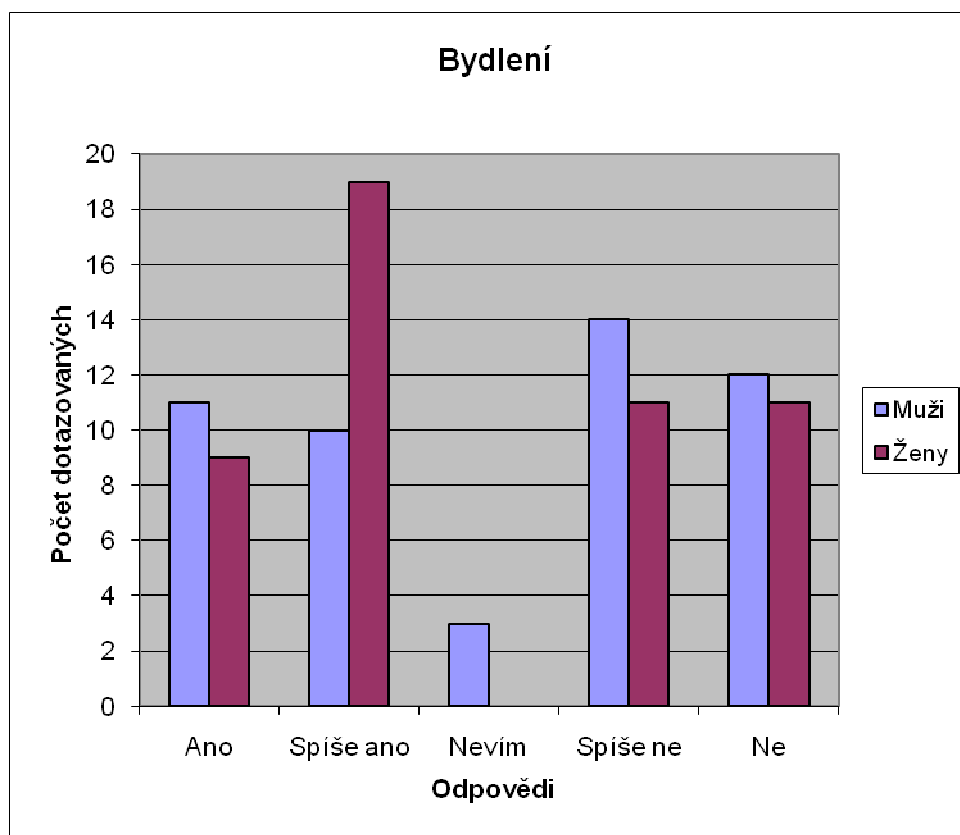
z veškerých mužských odpovědí na tuto otázku. Z odpovědí dotázaných žen jasně vidíme, že nejvíce procent, tedy 34% získala stejná odpověď jako u mužů. Tedy spíše ano. Zajímavé na tom je, že ihned po této vítězné odpovědi spíše ano byla druhá odpověď ne. A to jak u mužů, tak i u žen. U mužů činila tato odpověď téměř opačného významu 22% a u žen 26%.

Otázka č. 2. Bydlení

Tabulka č. 4 Bydlení

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	11	9	20	22%	18%	20%
Spíše ano	10	19	29	20%	38%	29%
Nevím	3	0	3	6%	0	3%
Spíše ne	14	11	25	28%	22%	25%
Ne	12	11	23	24%	22%	23%

Graf č. 4 Bydlení

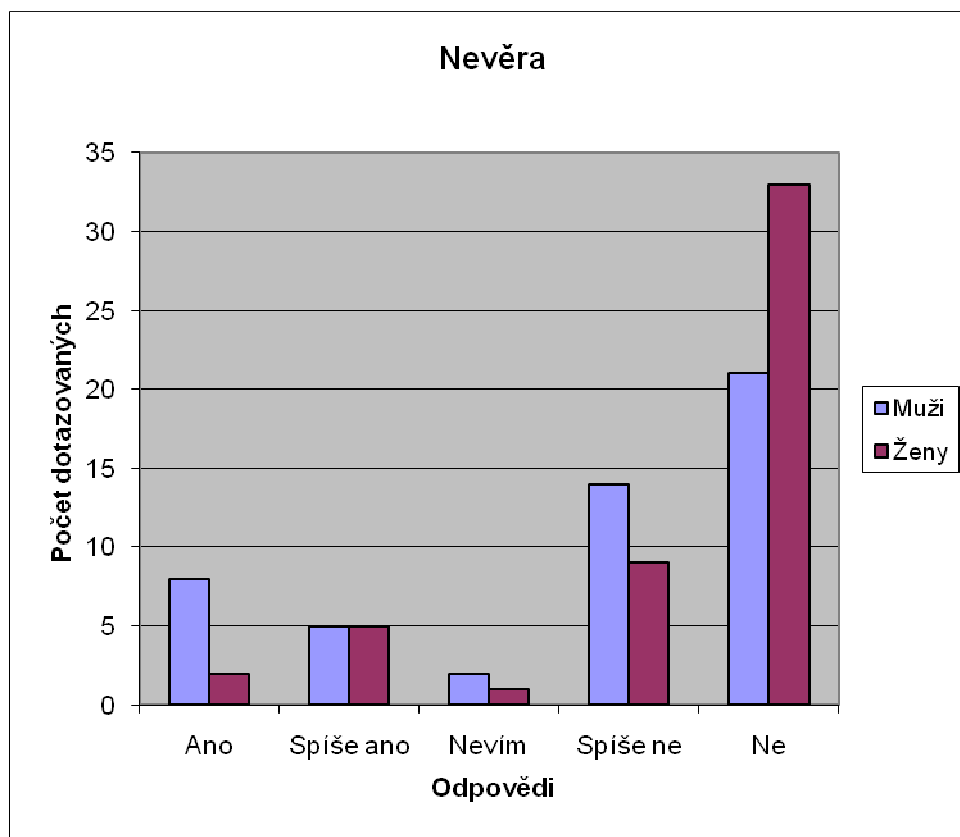
Zde se setkáváme s rozdílným názorem u mužů a u žen. Zatím co muži nevnímají způsob bydlení jako možnost pro vznik konfliktu z 28% z odpovědí spíše ne. Ženy mají nejvíce procent právě u odpovědi spíše ano. A to z plných 38%. Tedy pro ženy je z celých 38% možnost, že vznikne konfliktní situace kvůli bydlení. To je rozdíl celých 10% od mužů, kteří si myslí, že spíše nevzniká konfliktní situace kvůli bydlení. U mužů poté následuje jednoznačná odpověď ano s 22%. U žen následují odpovědi spíše ne a ne s 22%.

Otázka č. 3. Nevěra

Tabulka č. 5 Nevěra

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	8	2	10	16%	4%	10%
Spíše ano	5	5	10	10%	10%	10%
Nevím	2	1	3	4%	2%	3%
Spíše ne	14	9	23	28%	18%	23%
Ne	21	33	54	42%	66%	54%

Graf č. 5 Nevěra

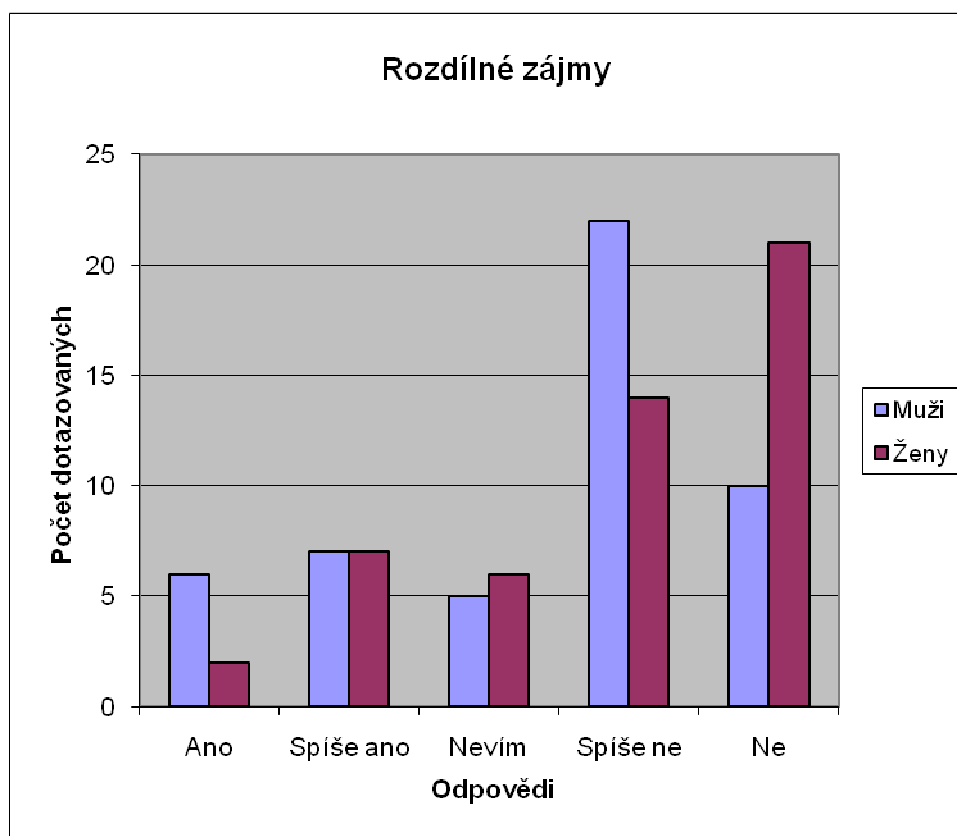
Setkáváme se opět se stejnou odpovědí jak u mužů, tak i u žen. Pouze s rozdílem v procentech. Muži se z 42% myslí, že konfliktní situace nevznikne z důvodu nevěry. Ženy si to myslí z plných 66%. V tomto duchu zastávají i druhou nejvíce ohodnocenou odpověď spíše ne. U mužů v druhém případě bylo 28% a u žen 18%.

Otázka č. 4. Rozdílné zájmy

Tabulka č. 6 Rozdílné zájmy

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	6	2	8	12%	4%	8%
Spíše ano	7	7	14	14%	14%	14%
Nevím	5	6	11	10%	12%	11%
Spíše ne	22	14	36	44%	28%	36%
Ne	10	21	31	20%	42%	31%

Graf č. 6 Rozdílné zájmy

Zda jsou rozdílné zájmy v mladém manželství vyvolavatelem konfliktů? Dle mého dotazníku u 44% mužů spíše nejsou a u žen z 42% nejsou. Dále převládají odpovědi

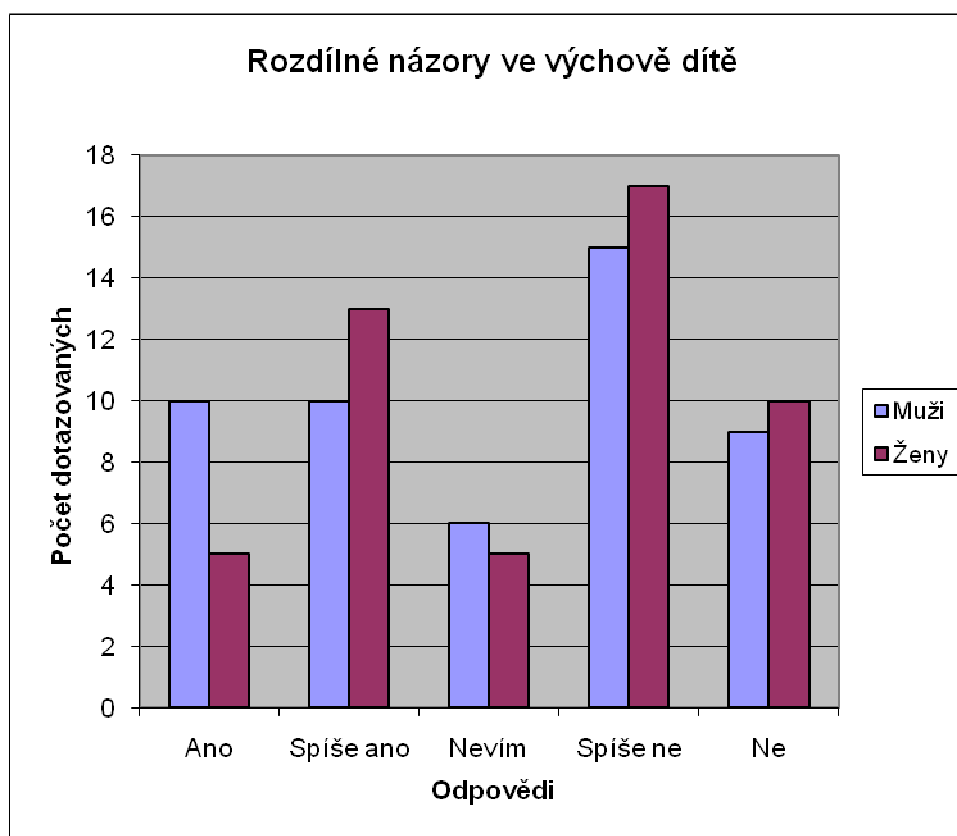
v podobném duchu, tedy u mužů v 20% nejsou a u žen v 28 % spíše nejsou vyvolavatelem konfliktní situace.

Otázka č. 5. Rozdílné názory ve výchově dětí

Tabulka č. 7 Rozdílné názory ve výchově dětí

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	10	5	15	20%	10%	15%
Spíše ano	10	13	23	20%	26%	23%
Nevím	6	5	11	12%	10%	11%
Spíše ne	15	17	32	30%	34%	32%
Ne	9	10	19	18%	20%	19%

Graf č. 7 Rozdílné názory ve výchově dětí

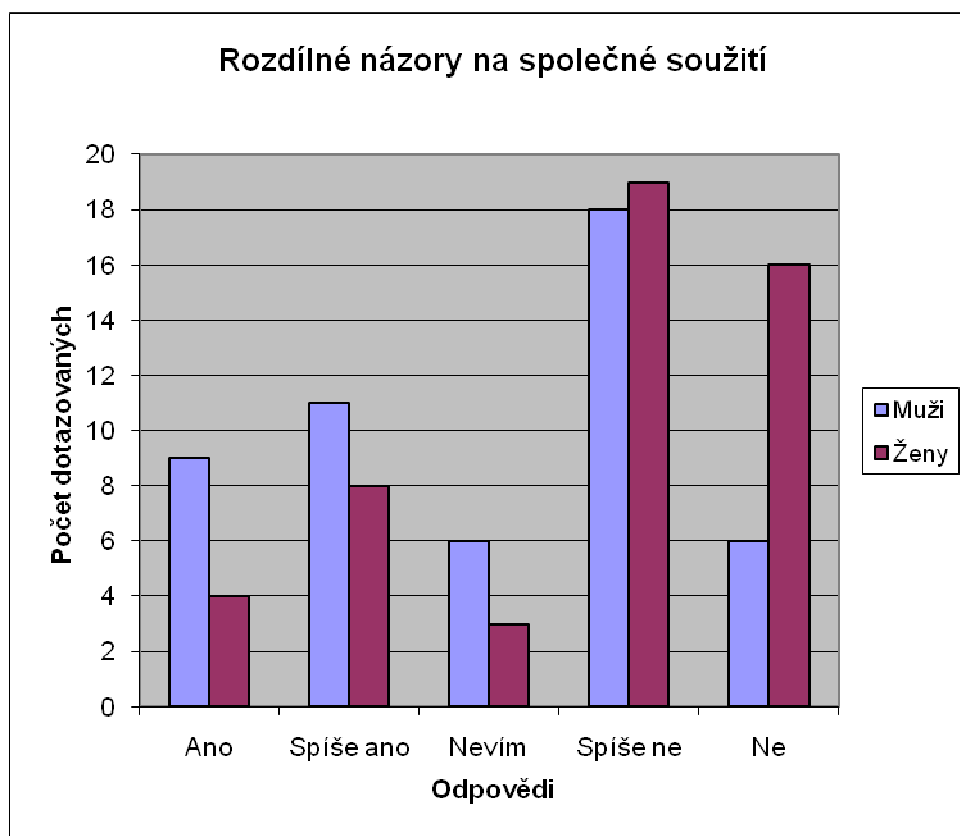
Z 30% u mužů a z 34% u žen převládá odpověď spíše ne. Poté následuje z 20% u mužů odpověď ano a spíše ano a u žen z 26% spíše ano.

Otázka č. 6. Rozdílné názory na společné soužití

Tabulka č. 8 Rozdílné názory na společné soužití

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	9	4	13	18%	8%	13%
Spíše ano	11	8	19	22%	16%	19%
Nevím	6	3	9	12%	6%	9%
Spíše ne	18	19	37	36%	38%	37%
Ne	6	16	22	12%	32%	22%

Graf č. 8 Rozdílné názory na společné soužití

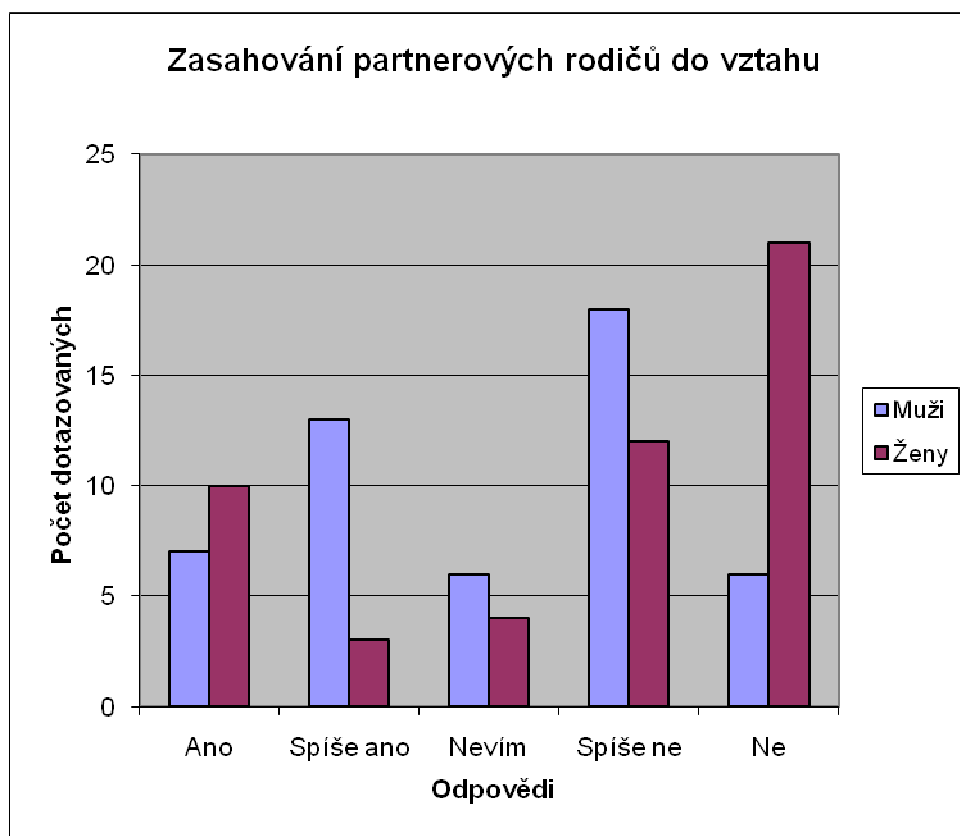
Z 36% se u mužů objevuje odpověď spíše ne a z 38% u žen se objevuje ta samá odpověď spíše ne. Ihned po ní následuje odpověď u mužů z 22% spíše ano a u žen odpověď ne z 32%.

Otázka č. 7. Zasahování partnerových rodičů do vztahu

Tabulka č. 9 Zasahování partnerových rodičů do vztahu

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	7	10	17	14%	20%	17%
Spíše ano	13	3	16	26%	6%	16%
Nevím	6	4	10	12%	8%	10%
Spíše ne	18	12	30	36%	24%	30%
Ne	6	21	27	12%	42%	27%

Graf č. 9 Zasahování partnerových rodičů do vztahu

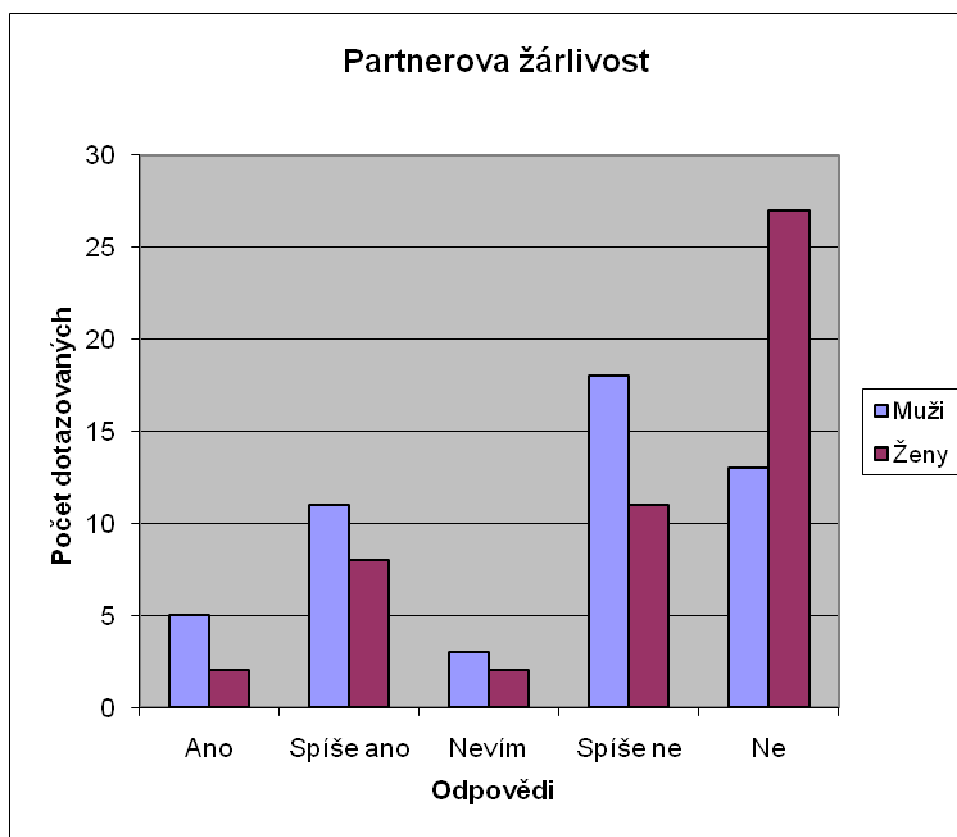
Zasahování partnerových rodičů do vztahu berou muži z 36% jako spíše nezpůsobující konfliktní situaci a ženy z 42% jako nezpůsobující konfliktní situaci. Zatím co u žen, je druhá nejčastější odpověď spíše ne z 24%, u mužů je druhá nejčastější odpověď spíše ano z 26%.

Otázka č. 8. Partnerova žárlivost

Tabulka č. 10 Partnerova žárlivost

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	5	2	7	10%	4%	7%
Spíše ano	11	8	19	22%	16%	19%
Nevím	3	2	5	6%	4%	5%
Spíše ne	18	11	29	36%	22%	29%
Ne	13	27	40	26%	54%	40%

Graf č. 10 Partnerova žárlivost

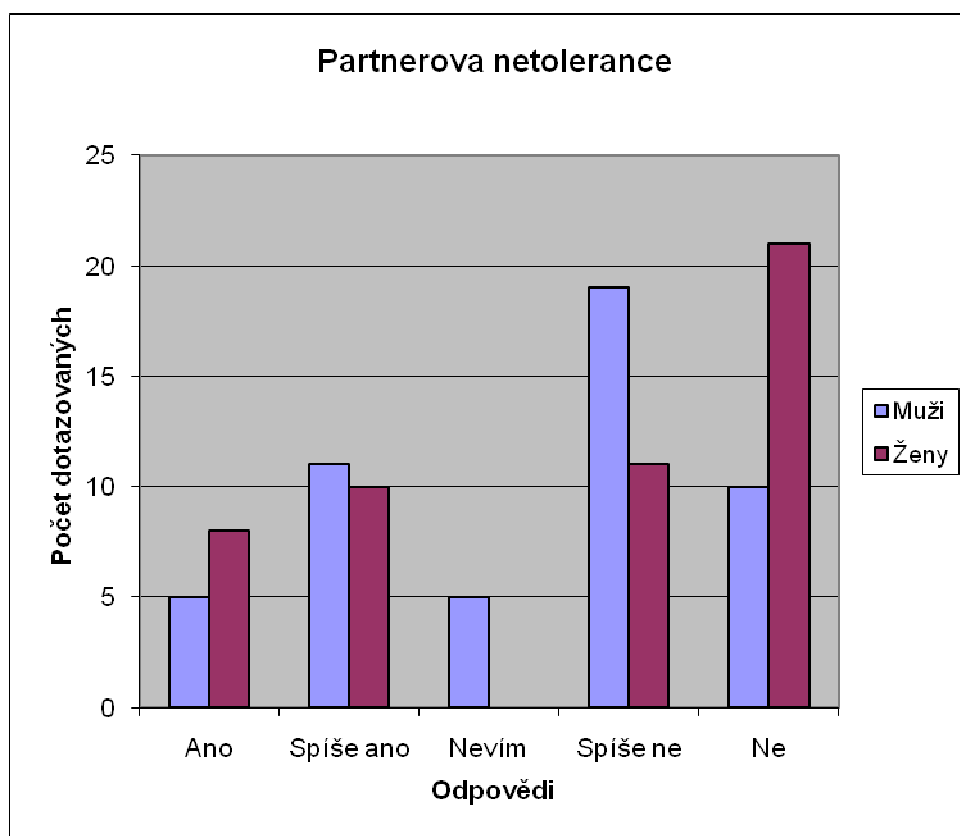
Otázka se týkala partnerovi žárlivosti. U mužů převažuje odpověď spíše ne z 36%. U žen převažuje odpověď ne z 54%. Poté u mužů následuje odpověď ne z 26% a u žen odpověď spíše ne z 22%.

Otázka č. 9. Partnerova netolerance

Tabulka č. 11 Partnerova netolerance

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	5	8	13	10%	16%	13%
Spíše ano	11	10	21	22%	20%	21%
Nevím	5	0	5	10%	0%	5%
Spíše ne	19	11	30	38%	22%	30%
Ne	10	21	31	20%	42%	31%

Graf č. 11 Partnerova netolerance

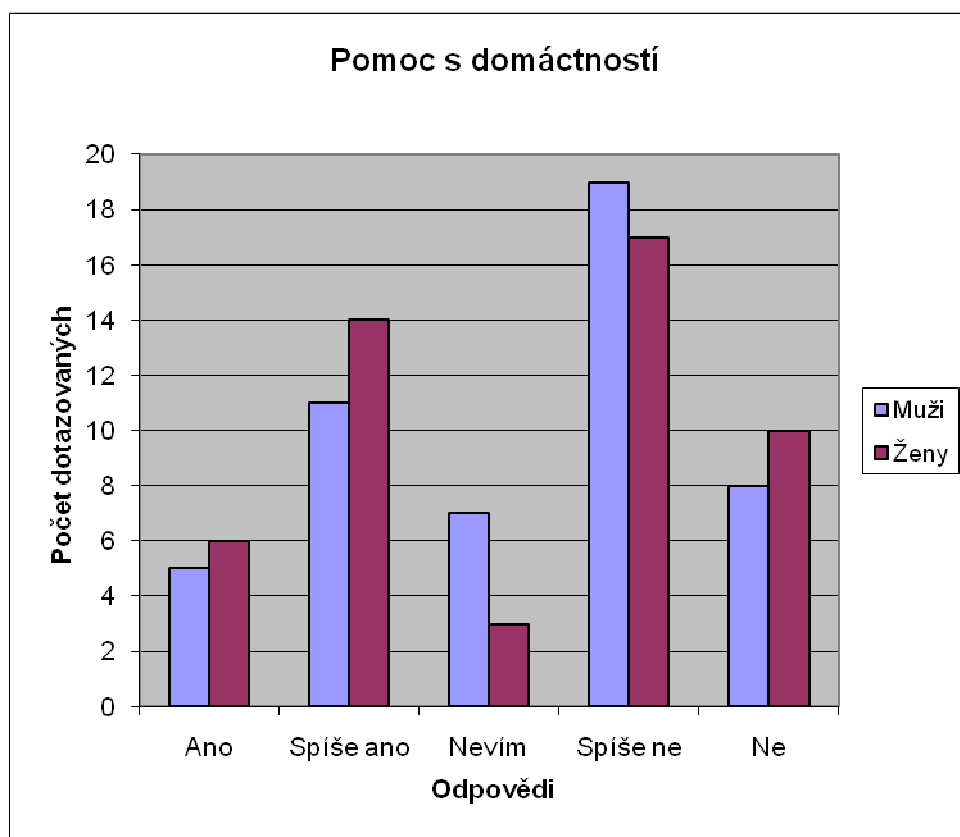
U mužů převládá odpověď z 38% spíše ne. U žen odpověď ne z 42%. Další četné odpovědi se opakují u mužů z 22% u odpovědi spíše ano a u žen u odpovědi spíše ne z 22%.

Otázka č. 10. Pomoc s domácností

Tabulka č. 12 Pomoc s domácností

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	5	6	11	10%	12%	11%
Spíše ano	11	14	25	22%	28%	25%
Nevím	7	3	10	14%	6%	10%
Spíše ne	19	17	36	38%	34%	36%
Ne	8	10	18	16%	20%	18%

Graf č. 12 Pomoc s domácností

U mužů převládá odpověď z 38% spíše ne. U žen převládá odpověď z 34% spíše ne. Dále převládá u mužů i žen i druhá nejvíce obodovaná odpověď a tedy spíše ano u mužů s 22% a u žen z 28%.

5.1.2 Shrnutí výsledků dotazníku části A)

Výzkumné šetření první části dotazníku mělo za úkol zjistit, jaký je nejčastější důvod způsobující konfliktní situaci u mužů a u žen v mladém manželství.

Z výzkumného šetření je patrné, že ženy a muži odpovídali velmi podobně. Žádný velký rozdíl nebyl zjištěn. Jen se objevovaly rozdíly v procentech. Ve většině případů však moc výrazné nebyly.

1. *Jaký je nejčastější vyvolavatel konfliktních situací v mladém manželství u mužů?*

Dle výsledků mého dotazníku způsobuje nejvíce konfliktních situací u mužů finanční situace. Dále navazuje situace bydlení, rozdílné názory ve výchově dětí, dále na stejném místě se stejným počtem % se umístilo zasahování partnerových rodičů do vztahu, rozdílné názory na společné soužití a partnerova žárlivost. Dále na stejném místě se umístila se stejným počtem procent partnerova netolerance a pomoc s domácností. Na předposledním místě se umístily rozdílné zájmy a na posledním místě nejméně způsobuje konfliktní situace nevěra.

2. *Jaký je nejčastější vyvolavatel konfliktních situací v mladém manželství u žen?*

U žen nejvíce konfliktní situace v mladém manželství způsobuje situace bydlení, dále situace finanční. Na stejném místě se umístily se stejným počtem % rozdílné názory ve výchově dětí a pomoc s domácností. Na to navazují rozdílné názory na společné soužití. Dále se na stejném místě se stejným počtem % umístila partnerova netolerance. Na to navazují rozdílné zájmy a zasahování partnerových rodičů do vztahu. Poté žárlivost a nejméně konfliktních situací vyvolává nevěra.

Jaký je nejčastější vyvolavatel konfliktních situací celkově u mladých manželů?

Celkově mladým manželům nejvíce působí konfliktní situace, situace finanční. Dále pak situace bydlení, zasahování partnerových rodičů do vztahu, rozdílné názory ve výchově dětí. Poté se na stejném místě se stejným počtem % umístily rozdílné zájmy a pomoc v domácnosti. Na to navazují rozdílné názory na společné soužití, partnerova netolerance, partnerova žárlivost a nejméně konfliktní situace v mladém manželství způsobuje nevěra.

5.1.3 Druhá část dotazníku B)

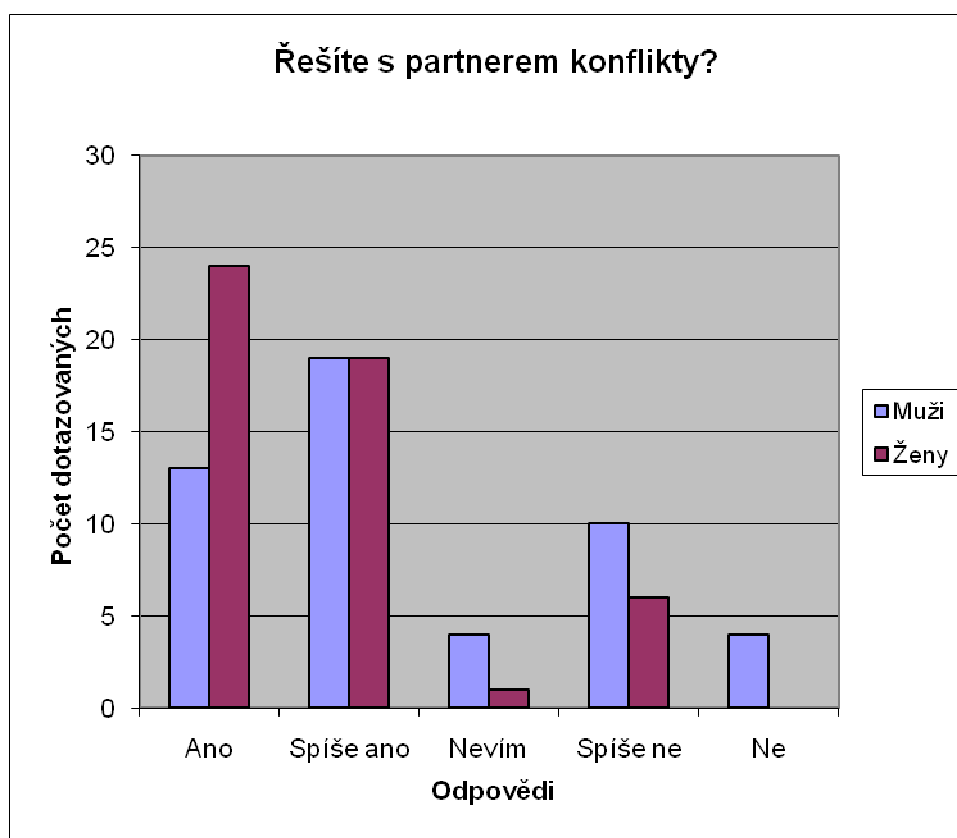
Jakým způsobem ve svém manželství řešíte konflikty?

Otázka č. 1. Řešíte s partnerem konflikty?

Tabulka č. 13 Řešíte s partnerem konflikty?

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	13	24	37	26%	48%	37%
Spíše ano	19	19	38	38%	38%	38%
Nevím	4	1	5	8%	2%	5%
Spíše ne	10	6	16	20%	12%	16%
Ne	4	0	4	8%	0%	4%

Graf č. 13 Řešíte s partnerem konflikty?

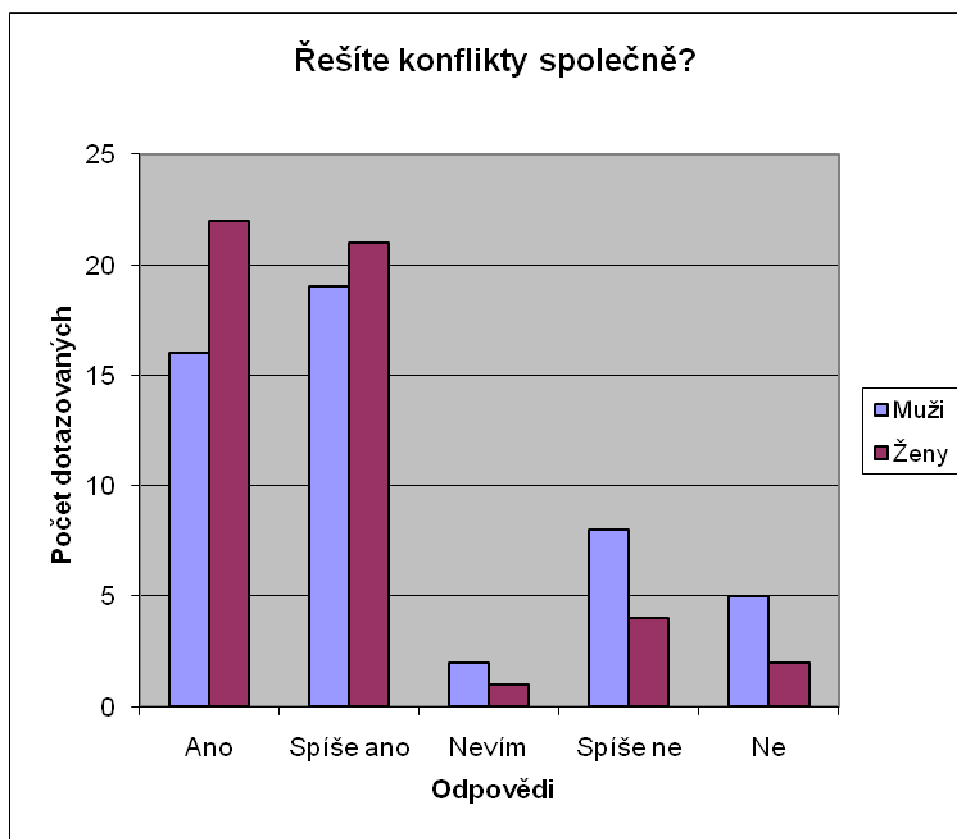
U mužů převládá odpověď spíše ano s 38%. U žen převládá odpověď ano s 48%. Dále převažuje u mužů odpověď ano s 26% a odpověď u žen spíše ano s 38%.

Otázka č. 2. Řešíte konflikty společně?

Tabulka č. 14 Řešíte konflikty společně?

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	16	22	38	32%	44%	38%
Spíše ano	19	21	40	38%	44%	40%
Nevím	2	1	3	4%	2%	3%
Spíše ne	8	4	12	16%	8%	24%
Ne	5	2	7	10%	4%	14%

Graf č. 14 Řešíte konflikty společně?

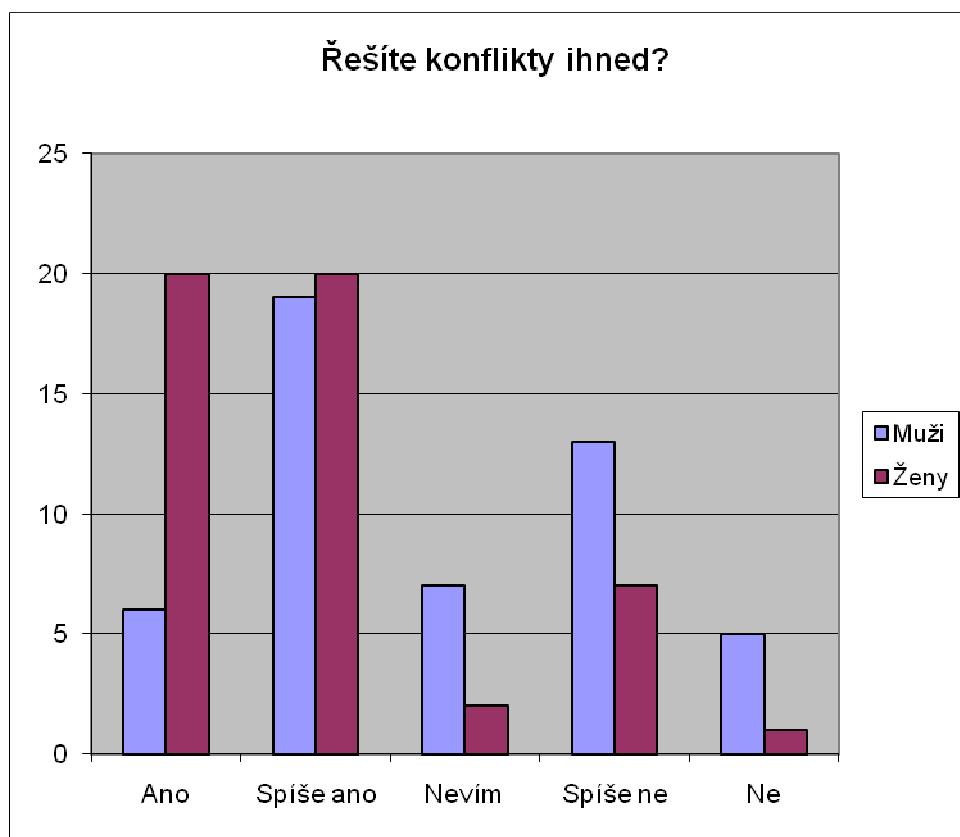
Muži odpověděli z 38%, že spíše řeší konflikty společně. Ženy se shodují ve dvou odpovědích se stejným počtem %. Tedy že ano a spíše ano z počtu 44%.

Otázka č. 3. Řešíte konflikty ihned?

Tabulka č. 15 Řešíte konflikty ihned?

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	6	20	26	12%	40%	26%
Spíše ano	19	20	39	38%	40%	39%
Nevím	7	2	9	14%	4%	18%
Spíše ne	13	7	20	26%	14%	20%
Ne	5	1	6	10%	2%	6%

Graf č. 15 Řešíte konflikty ihned?

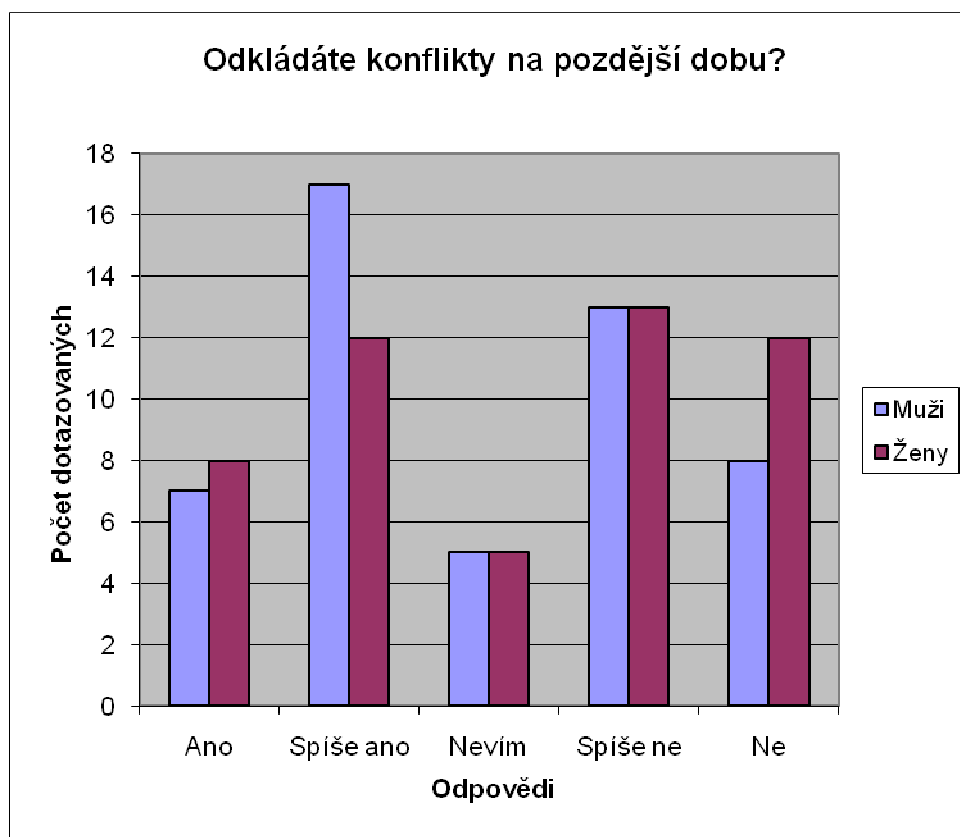
Na otázku řešíte konflikty ihned muži odpověděli z 38%, že řeší konflikty spíše ihned. Ženy odpověděly se stejným počtem 40% u dvou otázek, že ano a spíše ano, řeší konflikty ihned. U mužů poté převládá odpověď spíše ne z 26%. U žen odpověď spíše ne v 14%.

Otázka č. 4. Odkládáte konflikty na pozdější dobu?

Tabulka č. 16 Odkládáte konflikty na pozdější dobu?

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	7	8	15	14%	16%	15%
Spíše ano	17	12	29	34%	24%	29%
Nevím	5	5	10	10%	10%	20%
Spíše ne	13	13	26	26%	26%	26%
Ne	8	12	20	16%	24%	20%

Graf č. 16 Odkládáte konflikty na pozdější dobu?

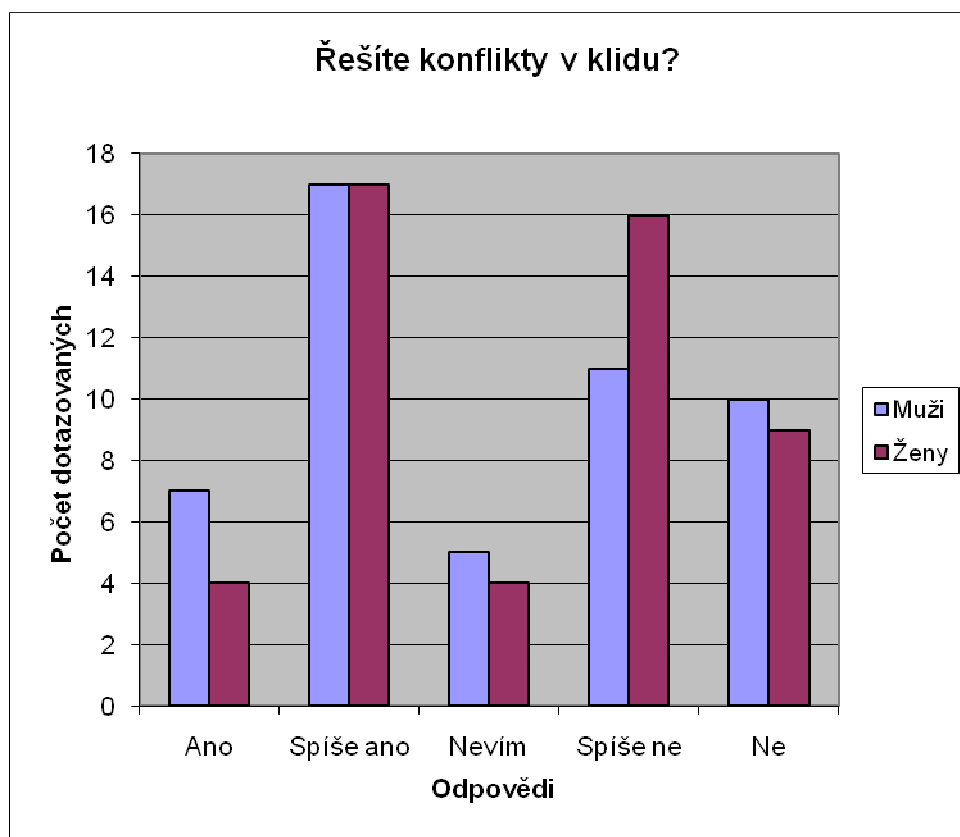
Muži z 34 % odpověděli, že konflikty spíše odkládají na pozdější dobu. Ženy odpověděly z 26%, že spíše neodkládají konflikty. Další nejčastější odpovědi u mužů byly spíše ne z 26% a u žen odpověď spíše ano a ne se stejným počtem 24%.

Otázka č. 5. Řešíte konflikty v klidu?

Tabulka č. 17 Řešíte konflikty v klidu?

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	7	4	11	14%	8%	11%
Spíše ano	17	17	34	34%	34%	34%
Nevím	5	4	9	10%	8%	9%
Spíše ne	11	16	27	22%	32%	27%
Ne	10	9	19	20%	18%	19%

Graf č. 17 Řešíte konflikty v klidu?

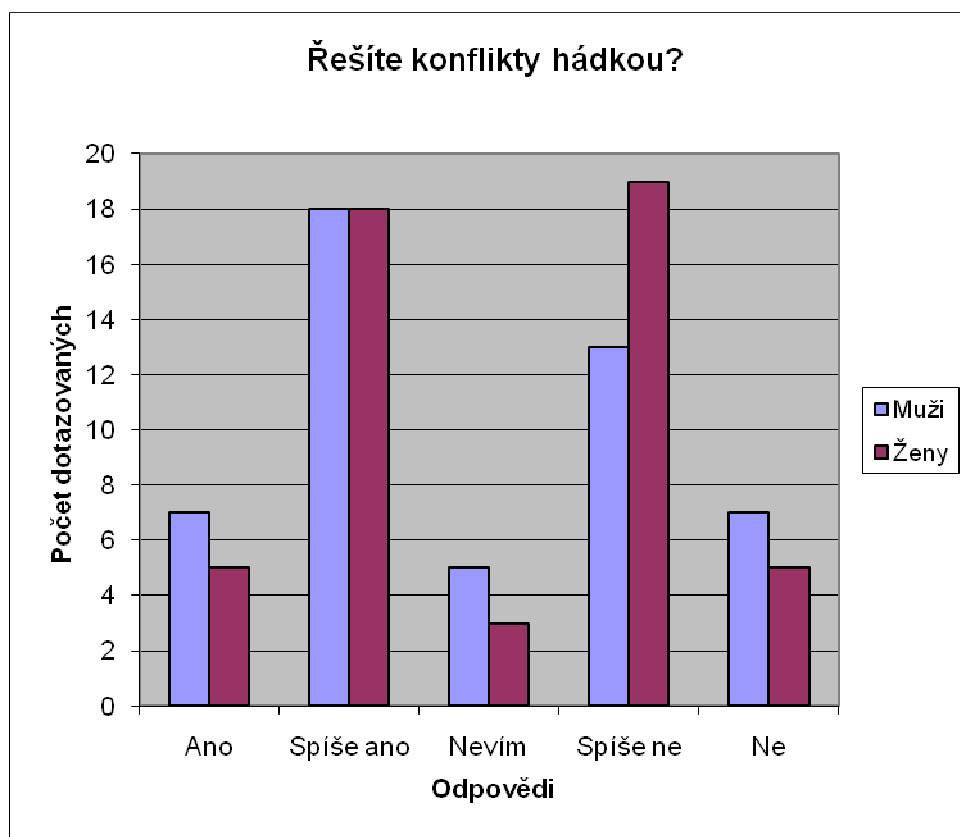
Muži i ženy se zde shodují v prvním pořadí odpovědi a i v %. Tedy muži i ženy z 34% odpověděli spíše ano. Dále se také shodují na druhé nejvíce obodované odpovědi, avšak ne už v %. Muži odpověděli v 22% spíše ne. Ženy odpověděly z 32% spíše ne.

Otázka č. 6. Řešíte konflikty hádkou?

Tabulka č. 18 Řešíte konflikty hádkou?

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	7	5	12	14%	10%	12%
Spíše ano	18	18	36	36%	36%	36%
Nevím	5	3	8	10%	6%	8%
Spíše ne	13	19	32	26%	38%	32%
Ne	7	5	12	14%	10%	12%

Graf č. 18 Řešíte konflikty hádkou?

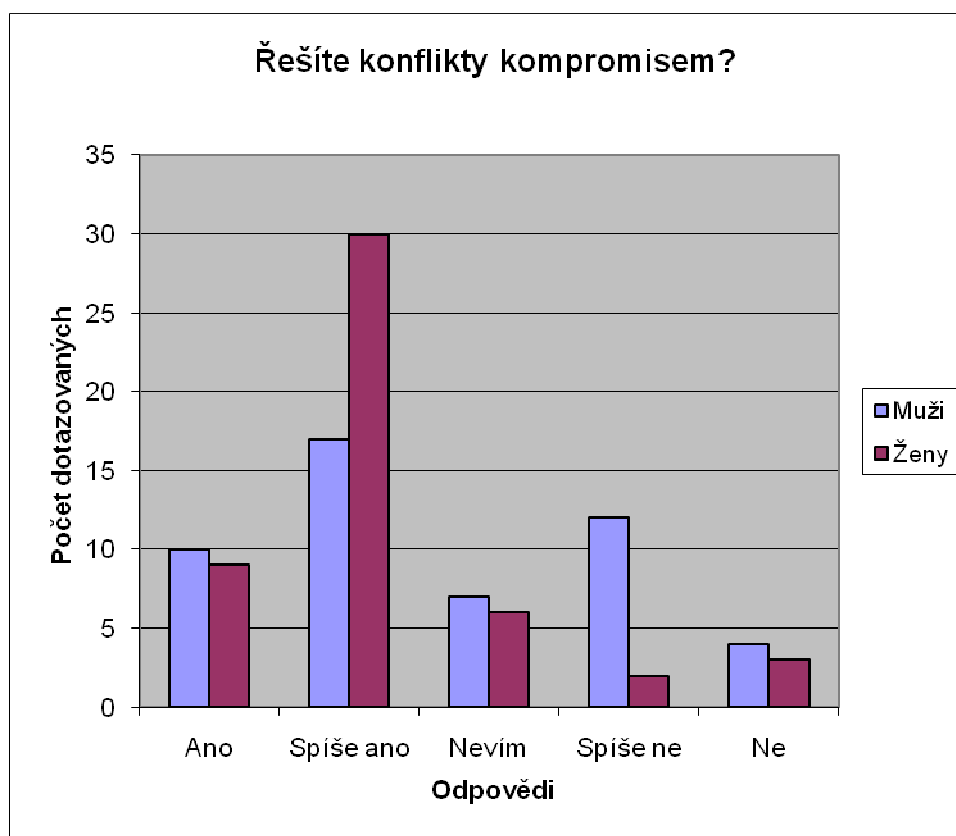
U mužů se vyskytuje na prvním místě odpověď spíše ano s 36%. U žen se vyskytuje na prvním místě odpověď spíše ne z 38%. Dále se u mužů vyskytuje odpověď spíše ne v 26% a odpověď u žen v 36% spíše ne.

Otázka č. 7. Řešíte konflikty kompromisem?

Tabulka č. 19 Řešíte konflikty kompromisem?

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	10	9	19	20%	18%	19%
Spíše ano	17	30	47	34%	60%	47%
Nevím	7	6	13	14%	12%	13%
Spíše ne	12	2	14	24%	4%	14%
Ne	4	3	7	8%	6%	7%

Graf č. 19 Řešíte konflikty kompromisem?

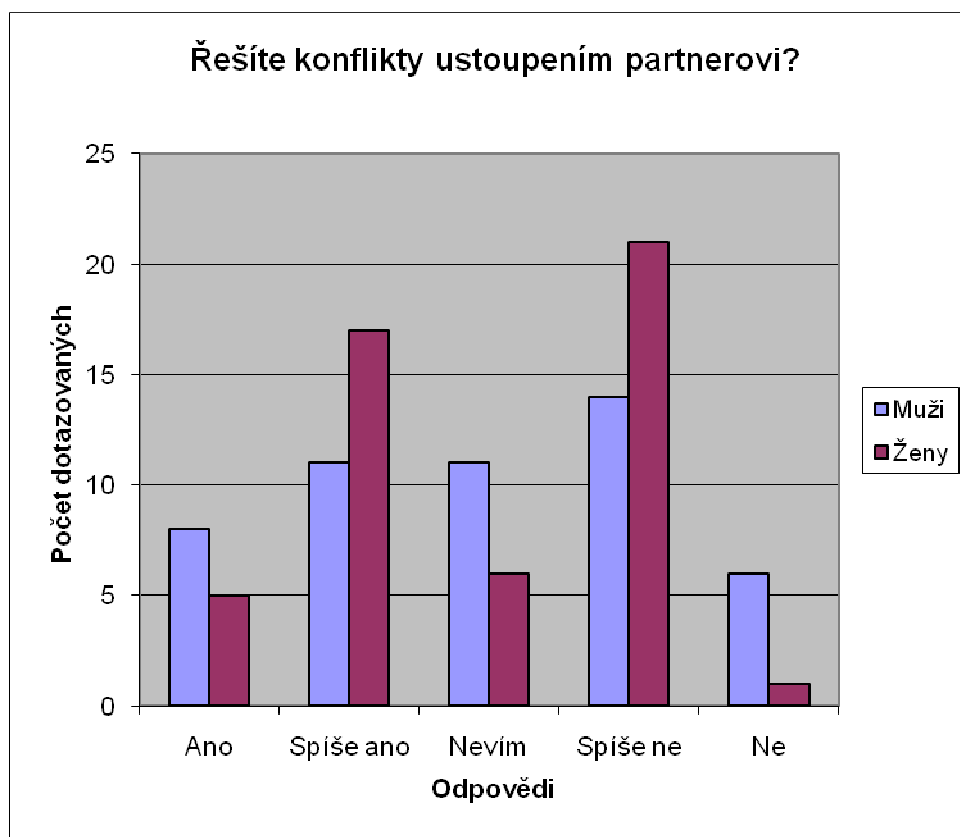
U mužů převládá odpověď spíše ano v 34%. U žen převládá odpověď spíše ano v 60%. Dále se nejčastěji vyskytuje odpověď spíše ne v 24% u mužů a u žen v 18% odpověď ano.

Otázka č. 8. Řešíte konflikty ustoupením partnerovi?

Tabulka č. 20 Řešíte konflikty ustoupením partnerovi?

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	8	5	13	16%	10%	13%
Spíše ano	11	17	28	22%	34%	28%
Nevím	11	6	17	22%	12%	17%
Spíše ne	14	21	35	28%	42%	35%
Ne	6	1	7	12%	2%	7%

Graf č. 20 Řešíte konflikty ustoupením partnerovi?

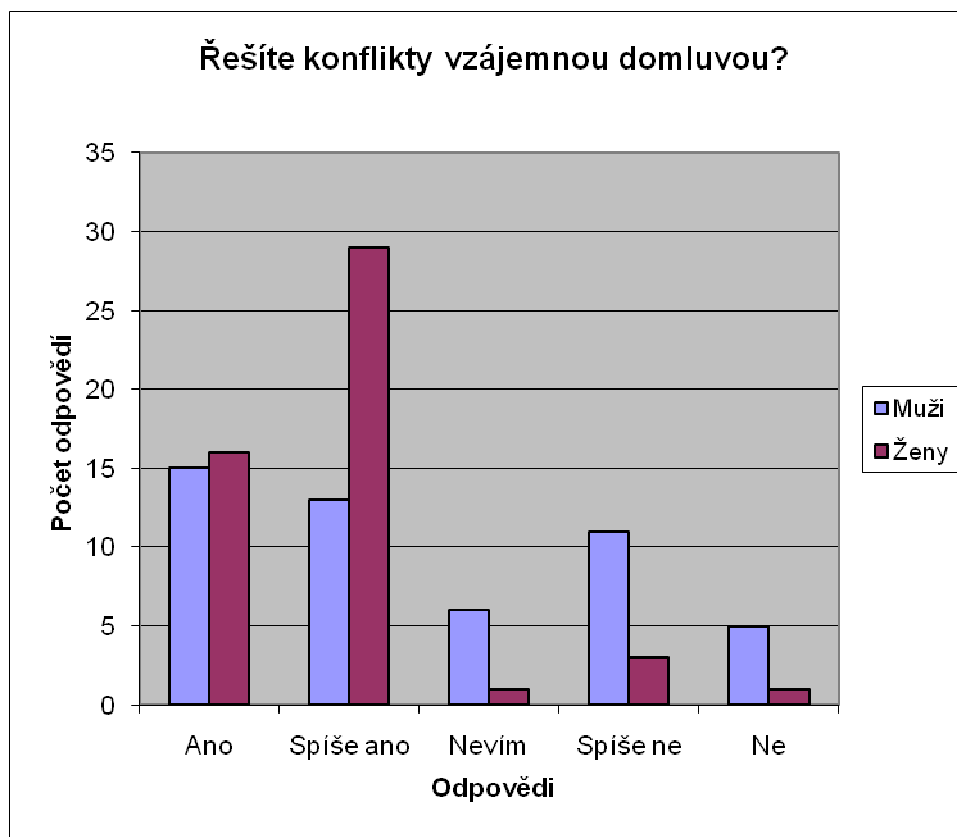
Muži z 28% odpověděli, že spíše ne. Ženy z 42% odpověděly, že spíše ne. Dále se nejčastěji objevovala odpověď u mužů v 22% spíše ano a nevím. A u žen odpověď spíše ano z 34%.

Otázka č. 9. Řešíte konflikty vzájemnou domluvou?

Tabulka č. 21 Řešíte konflikty vzájemnou domluvou?

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	15	16	31	30%	32%	31%
Spíše ano	13	29	42	26%	58%	42%
Nevím	6	1	7	12%	2%	7%
Spíše ne	11	3	14	22%	6%	14%
Ne	5	1	6	10%	2%	6%

Graf č. 21 Graf č. 21. Řešíte konflikty vzájemnou domluvou?

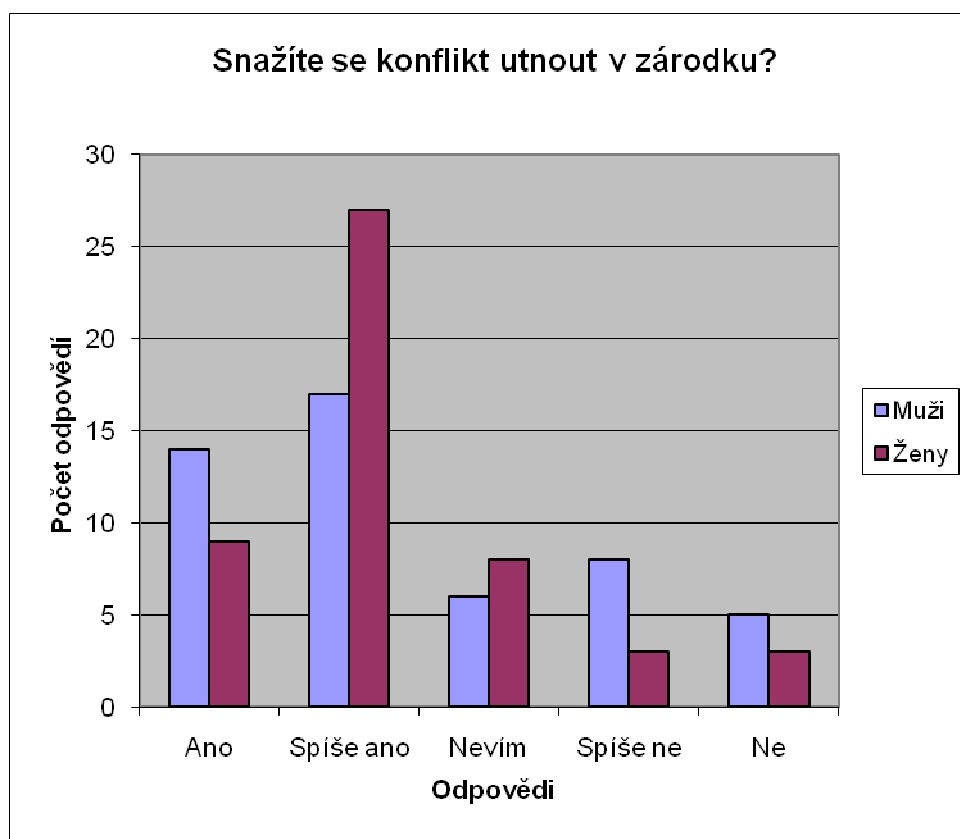
U mužů se nejčastěji zjevuje odpověď ano z 30%. A u žen spíše ano z 58%. Dále se vyskytuje odpověď u mužů z 26% spíše ano a odpověď u žen z 32% ano.

Otázka č. 10. Snažíte se utnout konflikt v zárodku?

Tabulka č. 22 Snažíte se konflikty utnout v zárodku?

Odpověď	Absolutní četnost			Relativní četnost (%)		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ano	14	9	23	28%	18%	23%
Spíše ano	17	27	44	34%	54%	44%
Nevím	6	8	14	12%	16%	14%
Spíše ne	8	3	11	16%	6%	11%
Ne	5	3	8	10%	6%	8%

Graf č. 22 Snažíte se konflikty utnout v zárodku?

Muži odpovídali, že z 34% spíše utnou konflikt v zárodku. Ženy odpovídaly v 54% také, že spíše ano. Dále se nejčastěji vyskytla odpověď u mužů v 28% ano, utnu konflikt v zárodku. Ženy také odpovídaly, že v 18% ano, utnou konflikt v zárodku.

5.1.4 Shrnutí výsledků dotazníku části B

Muži i ženy se poměrně liší v řešení konfliktů. Ženy spíše nežli muži řeší konflikty spíše vzájemnou dohodou, kompromisem, ustoupením a často se i snaží utnout konflikt v zárodku. Muži spíše nežli ženy konflikt odkládají na pozdější dobu.

Celkově se však mladí manželé shodují na tom, že spíše řeší konflikty společně, častokrát hádkou.

3. *Jakým způsobem nejčastěji řeší konfliktní situace v mladém manželství muži?*

Nejvíce muži řeší konflikty vzájemnou domluvou. Poté se na stejném místě se stejným počtem % umístilo odkládání konfliktů na pozdější dobu, Řešení konfliktů v klidu, Řešení konfliktu kompromisem a snaha konflikt utnout v zárodku. Dále pak navazuje u mužů řešení konfliktu hádkou. Řešení konfliktů celkově, řešení konfliktu společně s partnerem, a řešení konfliktů ihned je na stejné úrovni v počtu %. Na posledním místě se umístilo řešení konfliktů ustoupením partnerovi.

4. *Jakým způsobem nejčastěji řeší konfliktní situace v mladém manželství muži?*

U žen převládá na prvním místě názor, že konflikty s partnerem řeší. Dále že je řeší společně a že řeší konflikty ihned. Na to navazuje, že řeší konflikty kompromisem, a vzájemnou domluvou. Dále pak se snaží konflikty utnout v zárodku, snaží se řešit konflikty v klidu, odkládají konflikty, konflikty řeší hádkou, a úplně nejméně řeší konflikty ustoupením partnerovi.

Jakým nejčastějším způsobem řeší konfliktní situace celkově mladí manželé?

Mladí manželé nejčastěji řeší konflikty kompromisem, dále pak tím, že se snaží vzniklý konflikt utnout v zárodku, na to navazuje společná domluva, poté řešení konfliktu společně, řešení konfliktu ihned, vůbec celkové řešení konfliktů s partnerem. Poté řeší mladí manželé konflikty hádkou, v klidu, odkládáním konfliktů na pozdější dobu, a úplně ke konci mladí manželé konflikty řeší ustoupením partnerovi.

ZÁVĚR

Cílem mé diplomové práce bylo proniknout do tématu konfliktních situací v mladém manželství a do souvisejících způsobů řešení konfliktů. Snahou bylo uchopení problematiky a pochopení daného tématu. Svou pozornost jsem zaměřila především na odhalení nejčastějších důvodů, způsobující konfliktní situace u žen a mužů v mladém manželství. Zajímalo mě také jakým způsobem konfliktní situace mezi sebou muži a ženy v mladém manželství řeší.

Primárním cílem byl sběr informací a následná orientace daného tématu. Sekundárním cílem bylo hlouběji proniknout do tématu pomocí výzkumu. Provedený výzkum uplatním při své praxi jako sociální terénní asistentka u mladých rodin.

Svou diplomovou práci bych ráda věnovala všem mladým manželům procházejícím krizemi plnými konfliktů. Věřím, že dobrá informovanost o konfliktech vede k uspokojivému způsobu řešení. To vše může mít pozitivní dopad na snížení rozvodovosti u mladých manželů i manželek.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] KŘIVOHLAVÝ, J. *O šťastném manželství*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 2005, 91 s. ISBN 978-807192-765-5.
- [2] KARSTEN, H. *Ženy-muži : Genderové role, jejich původ a vývoj*. Praha : Portál, 2006, 183 s. ISBN 80-7367-145-X.
- [3] ŠMOLKA, P., MACH, J. *Manželská a rodinná trápení : Z pohledu právníka a psychologa*. Praha : Portál, 2006, 191 s. ISBN 978-80-7367-448-9.
- [4] VIDAL - GRAF, S., VIDAL -GRAF, C. *Jak se dobře pohádat s partnerem : aneb o správném využití zdravé hádky*. Praha : Portál, 2007, 101 s. ISBN 978-80-7367-208-9.
- [5] NIVEN, D. *100 tajemství uspokojujících vztahů*. Praha : Portál, 2004, 215 s. ISBN 80-7178-823-6.
- [6] KŘIVOHLAVÝ, J. *Konflikty mezi lidmi*: Praha: Portál, 2002, ISBN 80-7178-642-X.
- [7] NOVÁK, T. *Manželské a rodinné poradenství*: Praha: Grada, 2006, ISBN 80-247-1316-0.
- [8] NOVÁK, T. *Hádky v manželství*: Praha: Grada, 2007, ISBN 978-80-247-2037-1.
- [9] PLAMÍNEK, J. *Jak řešit konflikty*: Praha: Grada, 2006, ISBN 80-247-1591-0.
- [10] PLAMÍNEK, J. *Konflikty a vyjednávání*: Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2944-2.
- [11] MATĚJKOVÁ, E. *Jak řešit konflikty a problémy v partnerských vztazích*: Praha: Grada, 2007, ISBN 978-80-247-1832-3.
- [12] MOSKOVSKIJ, R. *Encyklopedie mladého manželství*: Praha: Lidové nakladatelství, 1989, ISBN 80-7022-017-1.

[13] RISKIN, L.L., ARNOLD, T., KEATING, J.M. *Mediace aneb jak řešit konflikty*: Praha: Nadace rozvoje občanské společnosti z Phare programu EU, 1996, ISBN 80-901710-6-0.

[14] HOLÁ, L. *Mediace, způsob řešení mezilidských konfliktů*: Praha: Grada Publishing, 2003. ISBN 80-247-0467-6.

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka č. 1 Pohlaví dotazovaných</i>	38
<i>Tabulka č. 2 Věk respondentů a jejich průměrný věk</i>	39
<i>Tabulka č. 3 Finanční zajištění rodiny</i>	40
<i>Tabulka č. 4 Bydlení</i>	41
<i>Tabulka č. 5 Nevěra</i>	42
<i>Tabulka č. 6 Rozdílné zájmy</i>	43
<i>Tabulka č. 7 Rozdílné názory ve výchově dětí</i>	44
<i>Tabulka č. 8 Rozdílné názory na společné soužití</i>	45
<i>Tabulka č. 9 Zasahování partnerových rodičů do vztahu</i>	46
<i>Tabulka č. 10 Partnerova žárlivost</i>	47
<i>Tabulka č. 11 Partnerova netolerance</i>	48
<i>Tabulka č. 12 Pomoc s domácností</i>	49
<i>Tabulka č. 13 Řešíte s partnerem konflikty?</i>	51
<i>Tabulka č. 14 Řešíte konflikty společně?</i>	52
<i>Tabulka č. 15 Řešíte konflikty ihned?</i>	53
<i>Tabulka č. 16 Odkládáte konflikty na pozdější dobu?</i>	54
<i>Tabulka č. 17 Řešíte konflikty v klidu?</i>	55
<i>Tabulka č. 18 Řešíte konflikty hádkou?</i>	56
<i>Tabulka č. 19 Řešíte konflikty kompromisem?</i>	57
<i>Tabulka č. 20 Řešíte konflikty ustoupením partnerovi?</i>	58
<i>Tabulka č. 21 Řešíte konflikty vzájemnou domluvou?</i>	59
<i>Tabulka č. 22 Snažíte se konflikty utnout v zárodku?</i>	60

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf č. 1 Poměr mužů a žen odpovídajících na dotazník</i>	38
<i>Graf č. 2 Věk respondentů</i>	39
<i>Graf č. 3 Finanční zajištění rodiny</i>	40
<i>Graf č. 4 Bydlení</i>	41
<i>Graf č. 5 Nevěra</i>	42
<i>Graf č. 6 Rozdílné zájmy</i>	43
<i>Graf č. 7 Rozdílné názory ve výchově dětí</i>	44
<i>Graf č. 8 Rozdílné názory na společné soužití</i>	45
<i>Graf č. 9 Zasahování partnerových rodičů do vztahu</i>	46
<i>Graf č. 10 Partnerova žárlivost</i>	47
<i>Graf č. 11 Partnerova netolerance</i>	48
<i>Graf č. 12 Pomoc s domácností</i>	49
<i>Graf č. 13 Řešíte s partnerem konflikty?</i>	51
<i>Graf č. 14 Řešíte konflikty společně?</i>	52
<i>Graf č. 15 Řešíte konflikty ihned?</i>	53
<i>Graf č. 16 Odkládáte konflikty na pozdější dobu?</i>	54
<i>Graf č. 17 Řešíte konflikty v klidu?</i>	55
<i>Graf č. 18 Řešíte konflikty hádkou?</i>	56
<i>Graf č. 19 Řešíte konflikty kompromisem?</i>	57
<i>Graf č. 20 Řešíte konflikty ustoupením partnerovi?</i>	58
<i>Graf č. 21 Řešíte konflikty vzájemnou domluvou?</i>	59
<i>Graf č. 22 Snažíte se konflikty utnout v zárodku?</i>	60

SEZNAM PŘÍLOH

P1..... Dotazník pro mladé manžele

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK PRO MLADÉ MANŽELE

Přeji dobrý den,

jsem studentkou Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a píši diplomovou práci, jejíž součástí je i tento dotazník.

Dotazník je určen mladým manželům ve věku od 25 -35 let. Nemusíte se bát odpovídat, dotazník je anonymní, a jde jen o váš osobní názor.

Moc děkuji za Váš drahocenný čas a přeji hezký den.

Zaškrtněte nebo očerněte prosím pro Vás nejvíce vhodnou odpověď na dotazníkové škále.

Jste muž: -----

Jste žena: -----

Věk: -----

Máte děti: ----- Počet dětí: -----

A) Nejčastějším důvodem konfliktů ve Vašem manželství je/jsou...

1. Finanční zajištění rodiny:	Ano	spíše ano	nevím	spíše ne	ne
2. Bydlení:	Ano	spíše ano	nevím	spíše ne	ne
3. Nevěra:	Ano	spíše ano	nevím	spíše ne	ne
4. Rozdílné zájmy:	Ano	spíše ano	nevím	spíše ne	ne
5. Rozdílné názory ve výchově dětí:	Ano	spíše ano	nevím	spíše ne	ne
6. Rozdílné názory na společné soužití:	Ano	spíše ano	nevím	spíše ne	ne
7. Zasahování partnerových rodičů do vztahu:	Ano	spíše ano	nevím	spíše ne	ne
8. Partnerova žárlivost:	Ano	spíše ano	nevím	spíše ne	ne
9. Partnerova netolerance:	Ano	spíše ano	nevím	spíše ne	ne
10. Pomoc s domácností:	Ano	spíše ano	nevím	spíše ne	ne

B) Jakým způsobem ve svém manželství řešíte konflikty?

1. Řešíte s partnerem konflikty? Ano spíše ano nevím spíše ne ne
2. Řešíte konflikty společně? Ano spíše ano nevím spíše ne ne
3. Řešíte konflikty ihned? Ano spíše ano nevím spíše ne ne
4. Odkládáte konflikty na pozdější dobu? Ano spíše ano nevím spíše ne
ne
5. Řešíte konflikty v klidu? Ano spíše ano nevím spíše ne
ne
6. Řešíte konflikty hádkou? Ano spíše ano nevím spíše ne ne
7. Řešíte konflikty kompromisem? Ano spíše ano nevím spíše ne ne
8. Řešíte konflikty ustoupením partnerovi? Ano spíše ano nevím spíše ne
ne
9. Řešíte konflikty vzájemnou domluvou? Ano spíše ano nevím spíše ne
ne
10. Snažíte se konflikty utnout v zárodku? Ano spíše ano nevím spíše ne
ne

